

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่าง

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

(แก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับคำประกันและจำนอง)

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

บรรจुरะเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๘

วันพฤหัสบดีที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

อ.พ. ๙/๒๕๕๘

จัดทำโดย

สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

www.senate.go.th

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(แก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับคำประกันและจำนอง)

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (แก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับคำประกันและจำนอง) เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ โดยมีหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัตินี้ ดังนี้

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดให้ผู้ค้ำประกันที่เป็นนิติบุคคลสามารถผูกพันตนเพื่อรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม หรือในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วม และไม่มีสิทธิตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๔๘ มาตรา ๖๔๙ และมาตรา ๖๕๐ (เพิ่มวรรคสองของมาตรา ๖๔๑/๑)

(๒) กำหนดให้ข้อตกลงที่แตกต่างจากที่บัญญัติไว้เกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ของเจ้าหนี้และผู้ค้ำประกันตามมาตรา ๖๔๖ เป็นโมฆะ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๔๕/๑)

(๓) แก้ไขเพิ่มเติมให้ผู้ค้ำประกันได้รับประโยชน์จากการที่เจ้าหนี้กระทำการใด ๆ อันมีผลเป็นการลดจำนวนหนี้ให้แก่ลูกหนี้ และมีการชำระหนี้ตามที่ได้ลดแล้วภายในกำหนดเวลาชำระหนี้ตามข้อตกลงลดหนี้นั้น (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๔๑ วรรคหนึ่ง)

(๔) กำหนดให้ผู้ค้ำประกันที่เป็นสถาบันการเงินหรือค้ำประกันเพื่อสินจ้างเป็นปกติธุระสามารถทำข้อตกลงไว้ล่วงหน้ายินยอมให้มีการผ่อนเวลาได้ (เพิ่มวรรคสามของมาตรา ๗๐๐)

(๕) กำหนดให้ผู้มีอำนาจในการจัดการนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้จำนองทรัพย์สินของตนเพื่อประกันหนี้ของนิติบุคคลนั้น สามารถผูกพันตนอย่างผู้ค้ำประกันโดยทำเป็นสัญญาค้ำประกันต่างหากได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๒๗/๑ วรรคสอง)

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขบทบัญญัติของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในเรื่องการค้ำประกันและจำนองเพื่อให้มีความเหมาะสมแก่การประกอบธุรกิจในปัจจุบัน สมควรกำหนดให้ผู้ค้ำประกันที่เป็นนิติบุคคลสามารถผูกพันตนเพื่อรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมได้ รวมทั้งสามารถทำข้อตกลงล่วงหน้ายินยอมให้มีการผ่อนเวลาได้ หากเป็นสถาบันการเงินหรือประกอบอาชีพค้ำประกันเพื่อสินจ้างเป็นปกติธุระ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(แก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับคำประกันและจำนอง)

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(แก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับคำประกันและจำนอง) มีเนื้อหา รวมจำนวน ๙ มาตรา สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. กำหนดให้ผู้ค้ำประกันซึ่งเป็นนิติบุคคลสามารถผูกพันตนเพื่อรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมหรือในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วม และไม่มีสิทธิตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๘๘ มาตรา ๖๘๙ และมาตรา ๖๙๐ (ร่างมาตรา ๓ เพิ่มวรรคสองของมาตรา ๖๘๑/๑)

๒. กำหนดให้บรรดาข้อตกลงเกี่ยวกับการค้ำประกันที่แตกต่างไปจากที่บัญญัติไว้เกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ของเจ้าหนี้ และผู้ค้ำประกันตามมาตรา ๖๘๑ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาตรา ๖๘๖ มาตรา ๖๙๔ มาตรา ๖๙๘ และมาตรา ๖๙๙ ตกเป็นโมฆะ (ร่างมาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๘๕/๑)

๓. กำหนดให้ผู้ค้ำประกันได้รับประโยชน์จากการที่เจ้าหนี้กระทำการใด ๆ อันมีผลเป็นการลดจำนวนหนี้ให้แก่ลูกหนี้ และมีการชำระหนี้ตามที่ได้ลดแล้วภายในกำหนดเวลาชำระหนี้ตามข้อตกลงลดหนี้ นั้น (ร่างมาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๖๙๑)

๔. กำหนดให้ผู้ค้ำประกันที่เป็นสถาบันการเงินหรือค้ำประกันเพื่อสินจ้างเป็นปกติธุระสามารถทำข้อตกลงไว้ล่วงหน้ายินยอมให้มีการผ่อนเวลาได้ (ร่างมาตรา ๖ เพิ่มวรรคสามของมาตรา ๗๐๐)

๕. กำหนดให้ผู้มีอำนาจในการจัดการนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้จำนองทรัพย์สินของตนไว้เพื่อประกันหนี้ของนิติบุคคลนั้น สามารถผูกพันตนอย่างผู้ค้ำประกัน โดยทำเป็นสัญญาค้ำประกันต่างหากได้ (ร่างมาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสองของมาตรา ๗๒๗/๑)

๖. กำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับสัญญาที่ทำขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัติฉบับนี้ใช้บังคับ เพื่อมิให้มีผลกระทบต่อสัญญาที่ทำไว้ก่อนดังกล่าว (ร่างมาตรา ๘)

๗. กำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อให้ผู้ค้ำประกันเป็นอันหลุดพ้นจากการค้ำประกันตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๙๑ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่เจ้าหนี้กระทำการใด ๆ อันเป็นการลดหนี้ให้แก่ลูกหนี้ (ร่างมาตรา ๙)

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(แก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับคำประกันและจำนอง)
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. .... (แก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับคำประกันและจำนอง) มีดังนี้

๑. ให้ผู้ค้ำประกันที่เป็นสถาบันการเงินหรือค้ำประกันเพื่อสินจ้างเป็นปกติฐานะสามารถทำข้อตกลงไว้ล่วงหน้า โดยยินยอมให้มีการผ่อนเวลาได้ เพื่อมิให้กระทบต่อการดำเนินโครงการต่าง ๆ ของภาครัฐที่มีสถาบันการเงินเป็นผู้ค้ำประกัน และการดำเนินธุรกิจของภาคเอกชน

๒. ให้ผู้มีอำนาจจัดการนิติบุคคลที่ทำสัญญาจำนองทรัพย์สินของตนไว้เป็นประกันหนี้ของนิติบุคคลนั้น สามารถเข้าทำสัญญาเป็นค้ำประกันต่างหากกับเจ้าหนี้ได้ เนื่องจากผู้มีอำนาจในการจัดการนิติบุคคลดังกล่าว เป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับนิติบุคคลที่เป็นลูกหนี้

๓. กำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับสัญญาที่ทำขึ้นก่อนวันที่ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลใช้บังคับ เพื่อมิให้มีผลกระทบต่อสัญญาที่ทำไว้ก่อนดังกล่าว

๔. กำหนดบทเฉพาะกาล เพื่อให้ผู้ค้ำประกันได้ประโยชน์จากการที่เจ้าหนี้ที่กระทำการใด ๆ อันมีผลเป็นการลดจำนวนหนี้ให้แก่ลูกหนี้ภายหลังจากที่พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ มีผลใช้บังคับ

๕. ผู้ค้ำประกันที่เป็นนิติบุคคลสามารถผูกพันตนเพื่อรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมหรือในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วม และไม่มีสิทธิตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๘๘ มาตรา ๖๘๙ และมาตรา ๖๙๐ เพื่อมิให้เกิดอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจ

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(แก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับคำประกันและจำนอง)
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (แก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับคำประกันและจำนอง) เสนอโดย คณะรัฐมนตรีชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ได้เสนอต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในราชการของวงงานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยมุ่งเน้นสารประโยชน์ในเชิงอ้างอิงเบื้องต้นเพื่อประกอบการพิจารณาของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกฎหมาย

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

เอกสารประกอบการพิจารณา

จัดทำโดย

นายันท ฆาสุข	ที่ปรึกษาด้านกฎหมาย
นางสาวสุภาวค์จิตต์ ไตรเทพพิสัย	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นางสาวสุพัตรา วรรณศิริกุล	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานกฎหมาย ๑
นางสาวศศิพรรณ พวงพันธ์	นิติกรชำนาญการ
นายทศวิญห์ เกียรติทัตต์	วิทยากรชำนาญการ
นางพวงผกา วรศิลป์	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นางสาวอมรรรัตน์ สงเคราะห์ธรรม	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
นางสาวศิริพร แซ่ลี	เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลปฏิบัติงาน
กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย	โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๘๘

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑ - ๔๒
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ท่านสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และผู้สนใจที่มีความประสงค์หรือต้องการที่จะศึกษาเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ได้จากเว็บไซต์สภานิติบัญญัติแห่งชาติ www.senate.go.th

หรือขอรับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้ที่ศูนย์บริการข้อมูลกฎหมาย วุฒิสภา ชั้น ๑ อาคารรัฐสภา ๒ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๒ ๒๔๔ ๑๕๖๕

สารบัญ

หน้า

บทสรุปสำหรับสมาชิกสถานิติบัญญัติแห่งชาติ ..... ก

ส่วนที่ ๑ ความเป็นมาและสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(แก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับค้ำประกันและจำนอง)

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ๑

ส่วนที่ ๒ ตารางเปรียบเทียบ

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

กับ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอ ๕

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(แก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับค้ำประกันและจำนอง)

• คำชี้แจงความจำเป็นในการตรากฎหมาย ..... - ๑ -

• บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... - ๔ -

• ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(แก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับค้ำประกันและจำนอง) ..... - ๑๐ -

• ข้อเสนอปรับปรุงเรื่องการค้ำประกันและจำนอง
เพื่อสร้างความเป็นธรรมในสังคมและเพื่อแก้ปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืน ..... - ๑๑ -

- กรณีหลักกฎหมายว่าด้วยหนี้ ..... - ๑๑ -

- กรณีกฎหมายว่าด้วยการค้ำประกัน ..... - ๑๓ -

- กรณีกฎหมายว่าด้วยการจำนอง ..... - ๑๖ -

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ภาคผนวก

- : ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
(เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่มีการแก้ไข) ..... (๑)
- : หนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี
ที่ นร ๐๕๐๓/๔๑๙๔ ลงวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘
เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จำนวน ๒ ฉบับ
กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ..... (๑๕)
- : ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(แก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับคำประกันและจำนอง)
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ..... (๑๗)
- : บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(แก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับคำประกันและจำนอง)
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)..... (๑๙)

ส่วนที่ ๑

ความเป็นมาและสาระสำคัญ

ของ

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

(แก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับคำประกันและจำนอง)

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ความเป็นมาและสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(แก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับค่าประกันและจำนอง)
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ความเป็นมา

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (แก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับค่าประกันและจำนอง) เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗

สาระสำคัญ

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดให้ผู้ค้ำประกันที่เป็นนิติบุคคลสามารถผูกพันตนเพื่อรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วม หรือในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วม และไม่มีสิทธิตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๘๘ มาตรา ๖๘๙ และมาตรา ๖๙๐ (เพิ่มวรรคสองของมาตรา ๖๘๑/๑)

(๒) กำหนดให้ข้อตกลงที่แตกต่างจากที่บัญญัติไว้เกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ของเจ้าหนี้และผู้ค้ำประกันตามมาตรา ๖๘๖ เป็นโมฆะ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๘๕/๑)

(๓) แก้ไขเพิ่มเติมให้ผู้ค้ำประกันได้รับประโยชน์จากการที่เจ้าหนี้กระทำการใด ๆ อันมีผลเป็นการลดจำนวนหนี้ให้แก่ลูกหนี้ และมีการชำระหนี้ตามที่ได้ลดแล้วภายในกำหนดเวลาชำระหนี้ตามข้อตกลงลดหนี้นั้น (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๙๑ วรรคหนึ่ง)

(๔) กำหนดให้ผู้ค้ำประกันที่เป็นสถาบันการเงินหรือค้ำประกันเพื่อสินจ้างเป็นปกติธุระสามารถทำข้อตกลงไว้ล่วงหน้ายินยอมให้มีการผ่อนเวลาได้ (เพิ่มวรรคสามของมาตรา ๗๐๐)

(๕) กำหนดให้ผู้มีอำนาจในการจัดการนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้จำนองทรัพย์สินของตนเพื่อประกันหนี้ของนิติบุคคลนั้น สามารถผูกพันตนอย่างผู้ค้ำประกันโดยทำเป็นสัญญาค้ำประกันต่างหากได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๐๗/๑ วรรคสอง)

๑.๒ เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขบทบัญญัติของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในเรื่องการค้ำประกันและจำนองเพื่อให้มีความเหมาะสมแก่การประกอบธุรกิจในปัจจุบัน สมควรกำหนดให้ผู้ค้ำประกันที่เป็นนิติบุคคลสามารถผูกพันตนเพื่อรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมได้ รวมทั้งสามารถทำข้อตกลงล่วงหน้ายินยอมให้มีการผ่อนเวลาได้ หากเป็นสถาบันการเงินหรือประกอบอาชีพค้ำประกันเพื่อสินจ้างเป็นปกติธุระ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(แก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับค่าประกันและจำนอง)

.....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

๒. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๑)

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”

๓. คำปรารภ

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

๔. วันใช้บังคับกฎหมาย (ร่างมาตรา ๒)

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับในวันที่พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ มีผลใช้บังคับ

๕. เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติ

๕.๑ กำหนดให้ผู้ค้าประกันซึ่งเป็นนิติบุคคลสามารถผูกพันตนเพื่อรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมหรือในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วม และไม่มีสิทธิตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๘๘ มาตรา ๖๘๙ และมาตรา ๖๙๐ (ร่างมาตรา ๓)

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๖๘๑/๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗

“ความในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับแก่กรณีผู้ค้าประกันซึ่งเป็นนิติบุคคลและยินยอมเข้าผูกพันตนเพื่อรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมหรือในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วม ในกรณีเช่นนั้นผู้ค้าประกันซึ่งเป็นนิติบุคคลนั้นย่อมไม่มีสิทธิตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๘๘ มาตรา ๖๘๙ และมาตรา ๖๙๐”

๕.๒ กำหนดให้บรรดาข้อตกลงเกี่ยวกับการค้าประกันที่แตกต่างไปจากที่บัญญัติไว้เกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ของเจ้าหนี้ และผู้ค้าประกันตามมาตรา ๖๘๑ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาตรา ๖๘๖ มาตรา ๖๙๔ มาตรา ๖๙๘ และมาตรา ๖๙๙ ตกเป็นโมฆะ (ร่างมาตรา ๔)

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘๑/๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘๕/๑ บรรดาข้อตกลงเกี่ยวกับการค้าประกันที่แตกต่างไปจากมาตรา ๖๘๑ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาตรา ๖๘๖ มาตรา ๖๙๔ มาตรา ๖๙๘ และมาตรา ๖๙๙ เป็นโมฆะ”

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(แก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับค้าประกันและจำนอง)

.....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

๕.๓ กำหนดให้ผู้ค้าประกันได้รับประโยชน์จากการที่เจ้าหน้าที่กระทำการใด ๆ อันมีผลเป็นการลดจำนวนหนี้ให้แก่ลูกหนี้ และมีการชำระหนี้ตามที่ได้ลดแล้วภายใน กำหนดเวลาชำระหนี้ตามข้อตกลงลดหนี้ นั้น (ร่างมาตรา ๕)

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๖๔๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๔๑ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่กระทำการใด ๆ อันมีผลเป็นการลดจำนวนหนี้ที่มี การค้าประกัน รวมทั้งดอกเบี้ย ค่าสินไหมทดแทน หรือค่าภาระติดพันอันเป็นอุปสรรคแห่งหนี้รายนั้น ถ้าลูกหนี้ได้ชำระหนี้ตามที่ได้ลดแล้วก็ดี ลูกหนี้ชำระหนี้ตามที่ได้ลดดังกล่าวไม่ครบถ้วนแต่ผู้ค้าประกัน ได้ชำระหนี้ส่วนที่เหลือนั้นแล้วก็ดี ลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ตามที่ได้ลดดังกล่าวแต่ผู้ค้าประกันได้ชำระหนี้ ตามที่ได้ลดนั้นแล้วก็ดี ให้ผู้ค้าประกันเป็นอันหลุดพ้นจากการค้าประกัน”

๕.๔ กำหนดให้ผู้ค้าประกันที่เป็นสถาบันการเงินหรือค้าประกันเพื่อสินจ้าง เป็นปกติฐานะสามารถทำข้อตกลงไว้ล่วงหน้ายินยอมให้มีการผ่อนเวลาได้ (ร่างมาตรา ๖)

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของมาตรา ๗๐๐ แห่งประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗

“ความในวรรคสอง มิให้ใช้บังคับแก่กรณีผู้ค้าประกันซึ่งเป็นสถาบันการเงินหรือ ค้าประกันเพื่อสินจ้างเป็นปกติฐานะ”

๕.๕ กำหนดให้ผู้มีอำนาจในการจัดการนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้จำนองทรัพย์สินของตนไว้ เพื่อประกันหนี้ของนิติบุคคลนั้น สามารถผูกพันตนอย่างผู้ค้าประกัน โดยทำเป็นสัญญาค้าประกัน ต่างหากได้ (ร่างมาตรา ๗)

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๗๒๗/๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ และให้ใช้ ความต่อไปนี้แทน

“ข้อตกลงใดอันมีผลให้ผู้จำนองรับผิดชอบที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง หรือให้ผู้จำนอง รับผิดชอบอย่างผู้ค้าประกัน ข้อตกลงนั้นเป็นโมฆะ ไม่ว่าข้อตกลงนั้นจะมีอยู่ในสัญญาจำนองหรือทำเป็น ข้อตกลงต่างหาก ทั้งนี้ เว้นแต่เป็นกรณีที่นิติบุคคลเป็นลูกหนี้และบุคคลผู้มีอำนาจในการจัดการ นิติบุคคลนั้นเป็นผู้จำนองทรัพย์สินของตนไว้เพื่อประกันหนี้ของนิติบุคคลและผู้จำนองได้ทำสัญญา ค้าประกันไว้เป็นสัญญาต่างหาก”

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(แก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับค้าประกันและจำนอง)

.....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

๕.๖ กำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับสัญญาที่สร้างขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัติฉบับนี้ใช้บังคับ เพื่อมิให้มีผลกระทบต่อสัญญาที่ทำไว้ก่อนดังกล่าว (ร่างมาตรา ๘)

มาตรา ๘ บทบัญญัติของพระราชบัญญัตินี้ไม่กระทบกระเทือนถึงสัญญาที่ได้ทำไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เว้นแต่กรณีที่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

๕.๗ กำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อให้ผู้ค้าประกันเป็นอันหลุดพ้นจากการค้ำประกันตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๔๑ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่เจ้าหนี้กระทำการใด ๆ อันเป็นการลดหนี้ให้แก่ลูกหนี้ (ร่างมาตรา ๙)

มาตรา ๙ ในกรณีที่เจ้าหนี้กระทำการใด ๆ นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ อันมีผลเป็นการลดจำนวนหนี้ที่มีการค้ำประกัน รวมทั้งดอกเบี้ย ค่าสินไหมทดแทน หรือค่าภาระติดพันอันเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้รายนั้น ให้ผู้ค้าประกันเป็นอันหลุดพ้นจากการค้ำประกันตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๔๑ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(แก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับค้ำประกันและจำนอง)

.....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ส่วนที่ ๒

ตารางเปรียบเทียบ

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

กับ

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอ

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๖๘๑/๑ ข้อตกลงใดที่กำหนดให้ผู้ค้าประกันต้องรับผิดชอบอย่างเดียวกับลูกหนี้ร่วมหรือในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วม ข้อตกลงนั้นเป็นโมฆะ</p>	<p>มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ”</p> <p>มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับในวันที่พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ มีผลใช้บังคับ</p> <p>มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๖๘๑/๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗</p> <p>“ความในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับแก่กรณีผู้ค้าประกันซึ่งเป็นนิติบุคคลและยินยอมเข้าผูกพันตนเพื่อรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมหรือในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วม ในกรณีเช่นนั้นผู้ค้าประกันซึ่งเป็นนิติบุคคลนั้นย่อมไม่มีสิทธิตั้งที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๘๘ มาตรา ๖๘๙ และมาตรา ๖๙๐”</p>	<p>เนื่องจากสาระสำคัญของร่างกฎหมายฉบับนี้จะเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในเรื่องการค้าประกันและจำนองซึ่งแก้ไขโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ จึงควรกำหนดให้วันใช้บังคับร่างกฎหมายฉบับนี้มีผลในวันที่พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ มีผลใช้บังคับเพื่อมิให้เกิดผลกระทบในการใช้บังคับกฎหมาย</p> <p>กำหนดให้ผู้ค้าประกันที่เป็นนิติบุคคลสามารถผูกพันตนเพื่อรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมหรือในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วมและไม่มีสิทธิตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๘๘ มาตรา ๖๘๙ และมาตรา ๖๙๐ เพื่อมิให้เกิดอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจ</p>

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๖๘๕/๑ บรรดาข้อตกลงเกี่ยวกับการค้าประกันที่แตกต่างไปจากมาตรา ๖๘๑ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาตรา ๖๘๔ มาตรา ๖๘๘ และมาตรา ๖๘๙ เป็นโมฆะ</p> <p>มาตรา ๖๘๑ ในกรณีที่เจ้าหนี้กระทำการใด ๆ อันมีผลเป็นการลดจำนวนหนี้ที่มีการค้าประกัน รวมทั้ง ดอกเบี้ย ค่าสินไหมทดแทน หรือค่าภาระติดพันอันเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้รายนั้น ถ้าลูกหนี้ได้ชำระหนี้ตามที่ได้ลดแล้วก็ดี ลูกหนี้ชำระหนี้ตามที่ได้ลดดังกล่าวไม่ครบถ้วน แต่ผู้ค้าประกันได้ชำระหนี้ส่วนที่เหลือนั้นแล้วก็ดี ลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ตามที่ได้ลดดังกล่าวแต่ผู้ค้าประกันได้ชำระหนี้</p>	<p>มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘๕/๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๖๘๕/๑ บรรดาข้อตกลงเกี่ยวกับการค้าประกันที่แตกต่างไปจากมาตรา ๖๘๑ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาตรา ๖๘๖ มาตรา ๖๘๔ มาตรา ๖๘๘ และมาตรา ๖๘๙ เป็นโมฆะ”</p> <p>มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๖๘๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๖๘๑ ในกรณีที่เจ้าหนี้กระทำการใด ๆ อันมีผลเป็นการลดจำนวนหนี้ที่มีการค้าประกัน รวมทั้ง ดอกเบี้ย ค่าสินไหมทดแทน หรือค่าภาระติดพันอันเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้รายนั้น ถ้าลูกหนี้ได้ชำระหนี้ตามที่ได้ลดแล้วก็ดี ลูกหนี้ชำระหนี้ตามที่ได้ลดดังกล่าวไม่ครบถ้วน แต่ผู้ค้าประกันได้ชำระหนี้ส่วนที่เหลือนั้นแล้วก็ดี ลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ตามที่ได้ลดดังกล่าวแต่ผู้ค้าประกันได้ชำระหนี้</p>	<p>กำหนดให้ข้อตกลงที่แตกต่างจากที่บัญญัติไว้เกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ของเจ้าหนี้และผู้ค้าประกันตามมาตรา ๖๘๖ เป็นโมฆะ เพื่อมิให้เจ้าหนี้ทำสัญญายกเว้นบทบัญญัติดังกล่าว</p> <p>ตัดความ “ทั้งนี้ ไม่ว่าจะล่วงเลยกำหนดเวลาชำระหนี้ตามที่ได้ลดดังกล่าวแล้วหรือไม่ก็ตาม” ออก เนื่องจากเป็นการให้สิทธิในเรื่องระยะเวลาการชำระหนี้แก่ผู้ค้าประกันเกินกว่าสิทธิที่ลูกหนี้มีอยู่กับเจ้าหนี้</p>

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>ตามที่ได้ลัดนั้นแล้วก็ดี ทั้งนี้ ไม่ว่าจะล่วงเลยหนเวลาชำระหนี้ตามที่ได้ลัดดังกล่าวแล้วหรือไม่ก็ตาม ให้ผู้ค้ำประกันเป็นอันหลุดพ้นจากการค้ำประกันข้อตกลงใดที่มีผลเป็นการเพิ่มภาระแก่ผู้ค้ำประกันให้มากกว่าที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง ข้อตกลงนั้นเป็นโมฆะ</p> <p>มาตรา ๗๐๐ ถ้าค้ำประกันหนึ่งอันจะต้องชำระหนี้ เวลามีกำหนดแน่นอนและเจ้านี้ยอมผ่อนเวลาให้แก่ลูกหนี้ ผู้ค้ำประกันย่อมหลุดพ้นจากความรับผิด เว้นแต่ผู้ค้ำประกันจะได้ตกลงด้วยในการผ่อนเวลานั้น</p> <p>ข้อตกลงที่ผู้ค้ำประกันทำไว้ล่วงหน้าก่อนเจ้านี้ยอมผ่อนเวลาอันมีผลเป็นการยินยอมให้เจ้านี้ยอมผ่อนเวลา ข้อตกลงนั้นใช้บังคับมิได้</p>	<p>ตามที่ได้ลัดนั้นแล้วก็ดี ให้ผู้ค้ำประกันเป็นอันหลุดพ้นจากการค้ำประกัน”</p> <p>มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของมาตรา ๗๐๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗</p> <p>“ความในวรรคสอง มิให้ใช้บังคับแก่กรณีผู้ค้ำประกันซึ่งเป็นสถาบันการเงินหรือค้ำประกันเพื่อสินเชื่อเป็นปกติธุระ”</p>	<p>กำหนดให้ผู้ค้ำประกันที่เป็นสถาบันการเงินหรือค้ำประกันเพื่อสินเชื่อเป็นปกติธุระสามารถทำข้อตกลงไว้ล่วงหน้า ยินยอมให้มีการผ่อนเวลาได้ เพื่อมิให้กระทบต่อการดำเนินโครงการต่าง ๆ ของภาครัฐที่มีสถาบันการเงินเป็นผู้ค้ำประกัน และการดำเนินธุรกิจของภาคเอกชน</p>

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๗๒๗/๑ ไม่ว่าจะกรณีจะเป็นประการใด ผู้จ้างซึ่งจ้างทรัพย์สินของตนไว้เพื่อประกันหนี้อันบุคคลอื่นจะต้องชำระ ไม่ต้องรับผิดในหนี้เกินราคาทรัพย์สินที่จ้างในเวลาที่ยังค้างจ้างหรือเอาทรัพย์จ้างหลง</p> <p>ข้อตกลงใดอันมีผลให้ผู้จ้างรับผิดเกินที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง หรือให้ผู้จ้างรับผิดอย่างผู้ค้ำประกัน ข้อตกลงนั้นเป็นโมฆะ ทั้งนี้ ไม่ว่าข้อตกลงนั้นจะมีอยู่ในสัญญาจ้างหรือทำเป็นข้อตกลงต่างหาก</p>	<p>มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๗๒๗/๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“ข้อตกลงใดอันมีผลให้ผู้จ้างรับผิดเกินที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง หรือให้ผู้จ้างรับผิดอย่างผู้ค้ำประกัน ข้อตกลงนั้นเป็นโมฆะ ไม่ว่าข้อตกลงนั้นจะมีอยู่ในสัญญาจ้างหรือทำเป็นข้อตกลงต่างหาก ทั้งนี้ เว้นแต่เป็นกรณีที่นิติบุคคลเป็นลูกหนี้และบุคคลผู้มีอำนาจในการจัดการนิติบุคคลนั้นเป็นผู้จ้างทรัพย์สินของตนไว้เพื่อประกันหนี้สินของนิติบุคคลและผู้จ้างองได้ทำสัญญาค้ำประกันไว้เป็นสัญญาต่างหาก”</p> <p>มาตรา ๘ บทบัญญัติของพระราชบัญญัตินี้ไม่กระทบกระเทือนถึงสัญญาที่ได้ทำไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เว้นแต่กรณีที่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น</p>	<p>กำหนดให้ผู้มีอำนาจจัดการนิติบุคคลที่ทำสัญญาจ้างทรัพย์สินของตนไว้เป็นประกันหนี้ของนิติบุคคลนั้นสามารถเข้าทำสัญญาเป็นผู้ค้ำประกันต่างหากกับเจ้าหนี้ได้ เนื่องจากผู้มีอำนาจในการจัดการนิติบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับนิติบุคคลที่เป็นลูกหนี้</p> <p>กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับสัญญาที่ทำขึ้นก่อนวันที่ร่างพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ เพื่อมิให้กระทบต่อสัญญาที่ทำขึ้นก่อนดังกล่าว</p>

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	<p>มาตรา ๙ ในกรณีที่เจ้าหนี้กระทำการใด ๆ นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ อันมีผลเป็นการลดจำนวนหนี้ที่มีการค้ำประกัน รวมทั้งดอกเบี้ย ค่าสินไหมทดแทน หรือค่าภาระติดพันอันเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้รายนั้น ให้ผู้ค้ำประกันเป็นอันหลุดพ้นจากการค้ำประกันตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๙๑ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้</p> <p>ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ</p> <p>.....</p> <p>นายกรัฐมนตรี</p>	<p>กำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อให้ผู้ค้ำประกันได้ประโยชน์จากการที่เจ้าหนี้กระทำการใด ๆ อันมีผลเป็นการลดหนี้ให้แก่ลูกหนี้ภายหลังจากที่พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ มีผลใช้บังคับ</p>

ส่วนที่ ๓

ข้อมูลประกอบการพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....
(แก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับคำประกันและจำนอง)
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

คำชี้แจงความจำเป็นในการตรากฎหมาย

๑. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. .... (แก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับค่าประกันและจำนอง)

๒. ส่วนราชการหรือหน่วยงานผู้เสนอ

คณะกรรมการพัฒนากฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๓. ความเป็นมา

โดยที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ มอบหมายให้
คณะกรรมการพัฒนากฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีการับไปพิจารณาเกี่ยวกับประเด็นการ
ปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐)
พ.ศ. ๒๕๕๗ (แก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับค่าประกันและจำนอง) ให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย โดยให้
เชิญผู้แทนธนาคารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมพิจารณาด้วย ซึ่งผลจากการประชุมคณะกรรมการ
พัฒนากฎหมายเพื่อพิจารณาเรื่องนี้ร่วมกับผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คณะกรรมการพัฒนา
กฎหมายได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(แก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับค่าประกันและจำนอง) เพื่อให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น

๔. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

๔.๑ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่เกี่ยวกับการ
ค่าประกันและจำนองให้เกิดความชัดเจนและไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจ

๔.๒ ความจำเป็นที่ต้องทำภารกิจ

หากไม่มีการแก้ไขกฎหมายอาจส่งผลกระทบต่อการค้าประกันหรือจำนองที่
เกี่ยวข้องในเชิงพาณิชย์

๔.๓ ปัญหาหรือข้อบกพร่องที่ต้องการแก้ไข

ควรกำหนดบทบัญญัติรองรับการค้าประกันหรือจำนองเพื่อประโยชน์ในเชิง
พาณิชย์

๔.๔ มาตรการที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ของภารกิจ

ออกกฎหมายเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและ
พาณิชย์เกี่ยวกับการค้าประกันและจำนอง

๔.๕ ทางเลือกอื่นที่จะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์เดียวกัน

ไม่มี

๔.๖ เหตุผลที่แสดงว่ามาตรการที่กำหนดจะสามารถแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่อง
นั้นได้

การแก้ไขกฎหมายในเรื่องดังกล่าวจะทำให้เกิดความชัดเจนในการใช้บังคับ
กฎหมายและลดปัญหาในการตีความ

๕. ผู้ทำภารกิจ

ไม่มี

๖. ความจำเป็นในการออกกฎหมาย

๖.๑ เหตุผลในการตรากฎหมาย

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขบทบัญญัติของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ใน
เรื่องการค้าประกันและจำนองเพื่อให้มีความเหมาะสมแก่การประกอบธุรกิจในปัจจุบัน สมควร
กำหนดให้ผู้ค้าประกันที่เป็นนิติบุคคลสามารถผูกพันตนเพื่อรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมได้ รวมทั้งสามารถ
ทำข้อตกลงล่วงหน้ายินยอมให้มีการผ่อนเวลาได้ หากเป็นสถาบันการเงินหรือประกอบอาชีพค้า
ประกันเพื่อสินจ้างเป็นปกติธุระ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๖.๒ การใช้บังคับของกฎหมาย

ใช้บังคับทั่วราชอาณาจักร

๗. ความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น

๗.๑ มีกฎหมายอื่นในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกันหรือไม่

ไม่มี

๗.๒ เหตุผลที่ไม่สมควรยกเลิก แก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมายอื่นที่มีอยู่เดิม

ไม่มี

๘. ภาระต่อบุคคลและความคุ้มค่า

๘.๑ ผู้ซึ่งถูกกระทบโดยกฎหมาย

ไม่มี

๘.๒ ภาระหน้าที่ที่เกิดขึ้นกับบุคคลที่ถูกกฎหมายบังคับใช้

ไม่มี

๘.๓ สิทธิและเสรีภาพที่ถูกจำกัด

ไม่มี

๘.๔ ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวจะสร้างความชัดเจนในการให้ความคุ้มครองกรณี
ผู้ค้าประกันและผู้จำนองที่เป็นบุคคลภายนอกกับกรณีของการค้าประกันหรือจำนองเพื่อประโยชน์ใน
เชิงพาณิชย์

๘.๕ ความยุ่งยากที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามกฎหมาย

ไม่มี

๘.๖ ความคุ้มค่าของภารกิจเมื่อคำนึงถึงงบประมาณที่ต้องใช้ ภาระหน้าที่ที่เกิดขึ้นกับประชาชนและการที่ประชาชนจะต้องถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับ การดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัตินี้ ไม่ได้เป็นการสร้างภาระเพิ่มขึ้นแก่งบประมาณในการดำเนินการตามปกติของหน่วยงานผู้รักษาการตามกฎหมาย รวมทั้งไม่ได้สร้างหรือกำหนดภาระหน้าที่แก่ประชาชน

๙. ความพร้อมของรัฐ

๙.๑ ความพร้อมของรัฐ

(๑) กำลังคนและอุปกรณ์หลักที่คาดว่าจะต้องใช้

ไม่มี

(๒) คุณวุฒิและประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ซึ่งจำเป็นต้องมี

ไม่มี

(๓) งบประมาณที่คาดว่าจะต้องใช้

ไม่มี

๙.๒ วิธีการที่จะให้ผู้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายมีความเข้าใจ และพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย

ไม่มี

๑๐. ข้อเสนอแนะในการดำเนินการกับหน่วยงานอื่นที่ปฏิบัติการกิจซ้ำซ้อนหรือใกล้เคียงกัน

ไม่มี

๑๑. วิธีการทำงานและการตรวจสอบ

ไม่มี

๑๒. มาตรการป้องกันมิให้มีการตรารอบุญญาติที่เป็นการขยายอำนาจเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือเพิ่มภาระแก่บุคคลจนเกินสมควร

ไม่มีการตรารอบุญญาติ

๑๓. การรับฟังความคิดเห็น

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าชี้แจงรายละเอียดและให้ความคิดเห็น ได้แก่ กระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง และสำนักงานปลัดกระทรวง) กระทรวงพาณิชย์ (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า) กระทรวงยุติธรรม (กรมบังคับคดี) ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานศาลยุติธรรม มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค สมาคมธนาคารไทย และสมาคมส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยคณะกรรมการพัฒนากฎหมายได้นำความคิดเห็นที่ได้รับมาประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ประกอบร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/ว ๑๖๑ ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ในการประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๗ คณะรัฐมนตรีได้มีมติมอบหมายให้คณะกรรมการพัฒนากฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา รับผิดชอบพิจารณาเกี่ยวกับประเด็นการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ (แก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับค่าประกันและจำนอง) ให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย โดยให้เชิญผู้แทนธนาคารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมพิจารณาด้วย

ในการพิจารณาเรื่องนี้ของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมชี้แจงรายละเอียด ได้แก่ กระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง และสำนักงานปลัดกระทรวง) กระทรวงพาณิชย์ (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า) กระทรวงยุติธรรม (กรมบังคับคดี) ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานศาลยุติธรรม มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค สมาคมธนาคารไทย และสมาคมส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ในส่วนของบทบัญญัติเกี่ยวกับการค้ำประกันและจำนอง ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เห็นสมควรจัดทำบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (แก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับค่าประกันและจำนอง) ดังต่อไปนี้

๑. หลักการของร่างพระราชบัญญัติที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอ

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (แก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับค่าประกันและจำนอง) ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอ มีสาระสำคัญเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนี้

(๑) กำหนดให้ผู้ค้ำประกันที่เป็นนิติบุคคลสามารถผูกพันตนเพื่อรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมหรือในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วม และไม่มีสิทธิตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๘๘ มาตรา ๖๘๙ และมาตรา ๖๙๐ (เพิ่มวรรคสองของมาตรา ๖๘๑/๑)

(๒) กำหนดให้ข้อตกลงที่แตกต่างจากที่บัญญัติไว้เกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ของเจ้าหนี้และผู้ค้ำประกันตามมาตรา ๖๘๖ เป็นโมฆะ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๘๕/๑)

(๓) แก้ไขเพิ่มเติมให้ผู้ค้ำประกันได้รับประโยชน์จากการที่เจ้าหนี้กระทำการใด ๆ อันมีผลเป็นการลดจำนวนหนี้ให้แก่ลูกหนี้ และมีการชำระหนี้ตามที่ได้ลดแล้วภายในกำหนดเวลาชำระหนี้ตามข้อตกลงลดหนี้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๙๑ วรรคหนึ่ง)

(๔) กำหนดให้ผู้ค้าประกันที่เป็นสถาบันการเงินหรือผู้ค้าประกันเพื่อสินจ้างเป็นปกติธุระสามารถทำข้อตกลงไว้ล่วงหน้ายินยอมให้มีการผ่อนเวลาได้ (เพิ่มวรรคสามของมาตรา ๗๐๐)

(๕) กำหนดให้ผู้มีอำนาจในการจัดการนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้จำหน่ายทรัพย์สินของตนเพื่อประกันหนี้ของนิติบุคคลนั้น สามารถผูกพันตนอย่างผู้ค้าประกัน โดยทำเป็นสัญญาผู้ค้าประกันต่างหากได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๒๗/๑ วรรคสอง)

๒. ความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมชี้แจงรายละเอียด และได้รับความเห็นสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๒.๑ สมาคมธนาคารไทย

(๑) เห็นด้วยกับหลักการของมาตรา ๖๘๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ ที่กำหนดให้เจ้าหนี้ต้องบอกกล่าวให้ผู้ค้าประกันทราบเมื่อมีการผิดนัด แต่โดยที่มีสัญญาบางประเภทที่กำหนดให้มีการชำระหนี้เป็นงวดๆ การที่เจ้าหนี้จะต้องบอกกล่าวในทุกงวดที่มีการผิดนัดนั้น อาจเป็นการสร้างภาระให้แก่เจ้าหนี้เกินสมควร และเห็นว่าการบัญญัติให้มีการบอกกล่าวเมื่อลูกหนี้ผิดนัดครั้งแรกน่าจะเพียงพอแล้ว

(๒) เห็นด้วยกับหลักการของมาตรา ๖๙๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ ที่เปิดโอกาสให้ผู้ค้าประกันเข้าชำระหนี้แทนลูกหนี้ในหนี้ที่มีการตกลงลดหนี้ระหว่างเจ้าหนี้และลูกหนี้ แต่เห็นว่า ความในมาตรา ๖๙๑ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “..ทั้งนี้ ไม่ว่าจะล่วงเลยกำหนดเวลาชำระหนี้ตามที่ได้ตกลงกล่าวแล้วหรือไม่ก็ตาม..” เป็นการบัญญัติให้สิทธิในเรื่องระยะเวลาการชำระหนี้ดังกล่าวให้แก่ผู้ค้าประกันเกินกว่าสิทธิที่ลูกหนี้มีอยู่กับเจ้าหนี้ จึงเห็นควรตัดความดังกล่าวออก

(๓) โดยที่การผ่อนเวลาชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้ตามมาตรา ๗๐๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ มีวัตถุประสงค์เพื่อไม่ให้ลูกหนี้ตกเป็นผู้ผิดนัด แต่การที่กฎหมายบัญญัติให้ผู้ค้าประกันหลุดพ้นจากความรับผิดชอบหากผู้ค้าประกันมิได้ยินยอมในการจะตกลงผ่อนเวลาด้วย รวมทั้งห้ามทำข้อตกลงไว้ล่วงหน้าให้ผู้ค้าประกันยินยอมผ่อนเวลาด้วยนั้น จะทำให้การปรับโครงสร้างหนี้ทำได้ยากขึ้น และอาจส่งผลกระทบต่อการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ซึ่งมีหน่วยงานของรัฐเป็นเจ้าหนี้และมีสถาบันการเงินเป็นผู้ค้าประกันด้วย จึงเห็นควรกำหนดข้อยกเว้นกรณีหน่วยงานของรัฐเป็นเจ้าหนี้และสถาบันการเงินเป็นผู้ค้าประกัน

(๔) การกำหนดให้ผู้รับจ้างดำเนินการขายทอดตลาดทรัพย์สินจำหน่ายเองโดยไม่ผ่านการฟ้องร้องคดีตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๗๒๙/๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ นั้น อาจเกิดปัญหาในทางปฏิบัติเกี่ยวกับการขาย การโอนกรรมสิทธิ์ทางทะเบียน ฯลฯ เนื่องจากไม่มีกฎหมายพิเศษมารองรับเช่นเดียวกับกรณีของกรมบังคับคดี จึงเห็นควรเสนอแก้ไขมาตรา ๗๒๙/๑ โดยบัญญัติให้ผู้รับจ้างร้องขอต่อเจ้าพนักงานบังคับคดี กรมบังคับคดีให้ดำเนินการขายทอดตลาดในกรณีที่ผู้จำหน่ายใช้สิทธิให้ผู้รับจ้างขายทอดตลาด

๒.๒ กระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง)

เห็นว่าบทบัญญัติตามมาตรา ๗๐๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ ที่ให้ผู้ค้าประกันต้องยินยอมในการผ่อนเวลาดำเนินการ หากนำมาใช้กับกรณีการจัดซื้อจัดจ้าง โดยมีภาครัฐเป็นเจ้าของหนี้ และมีสถาบันการเงินเป็นผู้ค้าประกันนั้น อาจเกิดปัญหาในทางปฏิบัติหากสถาบันการเงินไม่ยินยอมในการผ่อนเวลาดำเนินการ ซึ่งกรณีดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อ การดำเนินโครงการต่างๆ ของภาครัฐได้

๒.๓ กระทรวงพาณิชย์ (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า)

เห็นว่ามาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์เป็นผู้รักษาการ แต่เนื่องจากกระทรวงพาณิชย์ไม่ได้มีภารกิจที่จะต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว จึงขอให้พิจารณาว่ายังคงจำเป็นต้องคงมาตรการรักษาการไว้หรือไม่

๒.๔ กระทรวงยุติธรรม (กรมบังคับคดี)

เห็นว่าอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของกรมบังคับคดีในการขายทอดตลาดทรัพย์สิน เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งจะต้องเป็นการขายทอดตลาดทรัพย์สินตามคำพิพากษาของศาลเท่านั้น ข้อเสนอของสมาคมธนาคารที่จะให้กรมบังคับคดีเป็นผู้ดำเนินการขายทอดตลาดทรัพย์สินตามที่เอกชนร้องขอโดยปราศจากคำสั่งศาลนั้น จึงไม่อยู่ในขอบข่ายอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของกรมบังคับคดี ในส่วนของการขายทอดตลาดทรัพย์สินโดยเอกชนจะเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งปัจจุบันมีเอกชนหลายราย ที่ดำเนินธุรกิจในการขายทอดตลาดด้วย

๒.๕ สำนักงานศาลยุติธรรม

(๑) ปัญหาที่มีอยู่ขณะนี้ส่วนหนึ่งเกิดจากความไม่มั่นใจของผู้ที่เกี่ยวข้องในการตีความกฎหมาย เนื่องจากยังไม่มีบรรทัดฐานจากคำพิพากษาศาลฎีกา ซึ่งอาจส่งผลให้เจ้าหน้าที่บางส่วนซึ่งมิใช่สถาบันการเงินป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นโดยวิธีให้ผู้ค้าประกันลงลายมือชื่อเป็นผู้กู้ร่วมหรืออาจไม่ยอมผ่อนชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้เพราะเกรงผู้ค้าประกันจะหลุดพ้น ซึ่งกรณีเช่นนี้นี้อาจทำให้มีคดีขึ้นสู่ศาลมากขึ้นและมีประเด็นข้อต่อสู้ซับซ้อนมากขึ้น

(๒) กรณีผู้ค้าประกันแจ้งให้เจ้าหน้าที่ขายทอดตลาดทรัพย์จำนองตามมาตรา ๗๒๙/๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ หากไม่ได้ตกลงยอดหนี้ที่จะต้องชำระเป็นที่แน่นอน หลังจากขายทอดตลาดแล้วอาจมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับยอดหนี้ดังกล่าวขึ้นสู่ศาลและส่งผลกระทบต่อผู้ซื้อทรัพย์

๒.๖ มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค

เห็นว่าบทบัญญัติของพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ สร้างความเป็นธรรมให้แก่ผู้ค้าประกันและผู้จำนองซึ่งเป็นผู้ถูกขายทอดตลาดมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การบอกกล่าวเมื่อมีการผิติดนัดหรือการให้ผู้ค้าประกันและผู้จำนองต้องตกลงยินยอมในการผ่อนเวลาของเจ้าหนี้และลูกหนี้ด้วยจะทำให้ผู้ค้าประกันและผู้จำนองได้ทราบถึงปัญหาในการชำระหนี้ของลูกหนี้ได้ทันที แทนที่จะปล่อยให้ผู้ค้าประกันหรือผู้จำนองต้องเสี่ยงต่อการถูกฟ้องล้มละลายเช่นแต่ก่อน

๒.๗ สมาคมส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

เห็นด้วยกับหลักการของพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ และในฐานะที่ผู้ประกอบการ SME ต้องเป็นทั้งลูกหนี้และผู้ค้าประกันยังเห็นว่า บทบัญญัติที่กำหนดให้ผู้ค้าประกันหลุดพ้นจากความรับผิดตามกฎหมายที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นบทบัญญัติที่ควรได้รับการแก้ไขมานานแล้ว เนื่องจากผู้ค้าประกันและผู้จำนองมักถูกเอารัดเอาเปรียบจากเจ้าหนี้ซึ่งเป็นผู้ที่มีอำนาจต่อรองสูงกว่ามาโดยตลอด นอกจากนี้ การแก้ไขกฎหมายดังกล่าวจะทำให้เจ้าหนี้ซึ่งเป็นสถาบันการเงิน มีความระมัดระวังในการให้สินเชื่อมากขึ้น

๓. ผลการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

คณะกรรมการพัฒนากฎหมาย ได้พิจารณาความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (แก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับค้ำประกันและจำนอง) แล้ว และมีความเห็นดังนี้

(๑) เห็นควรกำหนดให้ผู้ค้าประกันที่เป็นนิติบุคคลสามารถทำข้อตกลงผูกพันตนเพื่อรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมหรือในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วม และไม่มีสิทธิตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๘๘ มาตรา ๖๘๙ และมาตรา ๖๙๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้ เพื่อมิให้เกิดอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจ (ร่างมาตรา ๓)

(๒) โดยที่การบอกกล่าวตามมาตรา ๖๘๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ค้าประกันได้ทราบถึงการผิดนัดชำระหนี้ของลูกหนี้ ดังนั้น ในกรณีหนี้ที่มีกำหนดเวลาชำระหนี้เป็นงวด ๆ การกำหนดให้เจ้าหนี้ออกกล่าวผู้ค้าประกันเมื่อมีการผิดนัดครั้งแรกเพียงครั้งเดียว ย่อมไม่อาจทำให้ผู้ค้าประกันได้ทราบถึงการผิดนัดของลูกหนี้ในครั้งต่อ ๆ ไปได้ สำหรับภาระของเจ้าหนี้ในการบอกกล่าวนั้น เห็นว่าเจ้าหนี้สามารถแก้ไขปัญหานี้โดยใช้วิธีการบริหารจัดการได้ ทั้งนี้ เมื่อได้มีการบอกกล่าวถึงการผิดนัดให้ผู้ค้าประกันทราบ ผู้ค้าประกันอาจติดตามลูกหนี้ให้มาชำระหนี้ หรือเข้าชำระหนี้แทนลูกหนี้เพื่อหลีกเลี่ยงภาระดอกเบี้ยและค่าปรับที่เกิดขึ้นหลังผิดนัด ซึ่งเจ้าหนี้อย่อมได้รับประโยชน์จากการชำระหนี้ของผู้ค้าประกันด้วยเช่นกัน และสำหรับผู้ค้าประกันเมื่อได้ชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้แทนลูกหนี้แล้วก็ย่อมใช้สิทธิตามกฎหมายในการไล่เบี้ยกับลูกหนี้ต่อไปได้ จึงเห็นควรคงมาตรา ๖๘๖ บรรคหนึ่งไว้เช่นเดิม และเพื่อให้เกิดความชัดเจนและลดปัญหาในการตีความ เห็นควรกำหนดให้ข้อตกลงที่แตกต่างจากที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๘๖ นี้เป็นโมฆะ (ร่างมาตรา ๔)

(๓) มาตรา ๖๙๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดขึ้นเพื่อให้สิทธิแก่ผู้ค้าประกันในการเข้าชำระหนี้ต่อเจ้าหนี้แทนลูกหนี้ตามข้อตกลงหรือสัญญาที่เจ้าหนี้อยอมลดหนี้ให้ ซึ่งกรณีดังกล่าวผลดีจะมีแก่ทั้งเจ้าหนี้ที่ได้รับชำระหนี้ตามจำนวนที่ตนได้ยินยอมลดหนี้ให้ และแก่ผู้ค้าประกันซึ่งจะหลุดพ้นจากความรับผิดเมื่อได้มีการชำระหนี้ตามที่ได้ลดแล้ว อย่างไรก็ตาม ความในวรรคหนึ่งที่บัญญัติว่า “..ทั้งนี้ ไม่ว่าจะล่วงเลยกำหนดเวลาชำระหนี้ตามที่ได้ลดดังกล่าวแล้วหรือไม่ก็ตาม..” เป็นการบัญญัติให้สิทธิในเรื่องระยะเวลาการชำระหนี้แก่ผู้ค้าประกันมากกว่าสิทธิที่ลูกหนี้มีอยู่กับเจ้าหนี้ จึงเห็นควรตัดความดังกล่าวออก (ร่างมาตรา ๕)

(๔) กรณีการผ่อนเวลาตามมาตรา ๗๐๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ นั้น เห็นควรกำหนดให้ผู้ค้ำประกันที่เป็นสถาบันการเงินหรือค้ำประกันเพื่อสินจ้างเป็นปกติธุระ สามารถทำข้อตกลงไว้ล่วงหน้ายินยอมให้มีการผ่อนเวลาได้ เพื่อมิให้กระทบต่อการดำเนินโครงการต่างๆ ของภาครัฐที่มีสถาบันการเงินเป็นผู้ค้ำประกัน รวมถึงการขอสินเชื่อในการดำเนินธุรกิจของภาคเอกชนที่มีสถาบันการเงินเป็นผู้ค้ำประกันด้วย (ร่างมาตรา ๖)

(๕) เห็นควรกำหนดให้ผู้มีอำนาจในการจัดการนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้จำนองทรัพย์สินของตนเพื่อประกันหนี้ของนิติบุคคลนั้น สามารถผูกพันตนอย่างผู้ค้ำประกันโดยทำเป็นสัญญาค้ำประกันต่างหากได้ เนื่องจากผู้มีอำนาจในการจัดการนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้จำนองทรัพย์สินนั้นเป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับนิติบุคคลที่เป็นลูกหนี้และสามารถทราบถึงภาระหน้าที่และความรับผิดชอบในฐานะของผู้ค้ำประกัน (ร่างมาตรา ๗)

(๖) มาตรา ๗๒๙/๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ เป็นบทบัญญัติให้สิทธิแก่ผู้จำนอง ในการแจ้งความประสงค์ให้ผู้รับจำนองไปดำเนินการขายทอดตลาดทรัพย์สินโดยไม่ต้องฟ้องศาล แทนที่จะปล่อยให้ผู้จำนองต้องรอเวลาให้มีการฟ้องบังคับจำนองแต่เพียงฝ่ายเดียว บทบัญญัติมาตรา ๗๒๙/๑ นี้มิได้ตัดสิทธิของผู้รับจำนองในการฟ้องคดีต่อศาลเพื่อบังคับจำนอง ดังนั้น ในกรณีที่ผู้รับจำนองเห็นว่าอาจมีปัญหาในการขายทอดตลาดโดยไม่ต้องฟ้องศาล ผู้รับจำนองยังคงสามารถใช้สิทธิในการฟ้องคดีต่อศาลได้

การขายทอดตลาดทรัพย์สินโดยเอกชนย่อมจะดำเนินการได้ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และกฎหมายที่เกี่ยวข้องอยู่แล้ว การจะบัญญัติให้สามารถร้องขอต่อเจ้าพนักงานบังคับคดี กรมบังคับคดีให้เป็นผู้ดำเนินการขายทอดตลาดทรัพย์สินจำนองตามความเห็นของสมาคมธนาคารไทยนั้น ไม่น่าจะเหมาะสม เนื่องจากต้องปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่จะให้กรมบังคับคดีมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการขายทอดตลาดดังกล่าว อีกทั้งเป็นการใช้บุคลากรและงบประมาณภาครัฐมาดำเนินการขายทอดตลาดทรัพย์สินให้กับเอกชนในกรณีที่เอกชนสามารถดำเนินการเองได้ จึงไม่เห็นควรแก้ไขมาตรา ๗๒๙/๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗

(๗) เห็นควรกำหนดบทเฉพาะกาล รองรับสัญญาที่ทำขึ้นก่อนวันที่ร่างพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ เพื่อมิให้มีผลกระทบต่อสัญญาที่ทำไว้ก่อนดังกล่าว (ร่างมาตรา ๘)

(๘) เห็นควรกำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อให้ผู้ค้ำประกันได้ประโยชน์จากการที่เจ้าหนี้กระทำการใด ๆ ภายหลังจากร่างพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับอันมีผลเป็นการลดหนี้ให้ลูกหนี้ตามมาตรา ๖๙๑ วรรคหนึ่ง ซึ่งมีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๙)

(๙) เนื่องจากสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัตินี้จะเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในเรื่องการค้ำประกันและจำนองซึ่งแก้ไขโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ จึงควรกำหนดให้วันใช้บังคับร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นวันเดียวกับวันที่พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ มีผลใช้บังคับ เพื่อมิให้เกิดผลกระทบในการใช้บังคับกฎหมาย (ร่างมาตรา ๑๐)

นอกจากนี้ เห็นควรคงมาตรการรักษาการของพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ (มาตรา ๒๔) ไว้เช่นเดิม แม้ว่ารัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายฉบับดังกล่าวจะไม่มีภารกิจที่ต้องดำเนินการ เนื่องจากการคงไว้เช่นเดิมก็ไม่ได้ส่งผลกระทบแต่อย่างใด

อนึ่ง คณะกรรมการพัฒนากฎหมายมีข้อสังเกตว่า ข้อกังวลของภาคเอกชนเกี่ยวกับปัญหาการใช้บังคับบทบัญญัติว่าด้วยการค้าประกันและจำนองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ นั้น ส่วนหนึ่งเกิดขึ้นจากความเข้าใจของภาคเอกชนที่ไม่ตรงกับเจตนารมณ์แท้จริงของกฎหมาย ซึ่งมุ่งประสงค์จะคุ้มครองบุคคลที่มีได้เป็นลูกหนี้โดยตรง ได้แก่ ผู้ค้าประกันซึ่งมีนิติฐานะเป็นเพียงลูกหนี้ชั้นที่สอง และคุ้มครองผู้จำนองซึ่งเป็นบุคคลที่นำทรัพย์สินมาเป็นประกันนี้ ให้ได้รับความเป็นธรรมมากขึ้น โดยที่กฎหมายที่แก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวยังคงหลักการความรับผิดชอบของผู้ค้าประกันหรือผู้จำนองตามสัญญาที่ผู้ค้าประกันหรือผู้จำนองได้ทำไว้กับเจ้าหนี้เช่นเดิม คณะกรรมการพัฒนากฎหมายจึงเห็นว่า สมควรที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนจะได้มีการสื่อสารผ่านการเสวนาในเวทีต่างๆ อย่างทั่วถึง เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องและลดปัญหาการตีความที่จะเกิดขึ้นด้วย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มกราคม ๒๕๕๘

ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติ
แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(แก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับคำประกันและจำนอง)*

การแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในเรื่องการคำประกันและจำนอง เพื่อให้มีความเหมาะสมแก่การประกอบธุรกิจในปัจจุบัน สมควรกำหนดให้ผู้ค้ำประกันที่เป็นนิติบุคคลสามารถผูกพันตนเพื่อรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมได้ รวมทั้งสามารถทำข้อตกลงล่วงหน้ายินยอมให้มีการผ่อนเวลาได้ หากเป็นสถาบันการเงินหรือประกอบอาชีพค้ำประกันเพื่อสินจ้างเป็นปกติธุระ และเมื่อพระราชบัญญัติฉบับนี้ประกาศใช้เป็นกฎหมายจะมีข้อดีสรุปได้ ดังนี้

๑. ให้ผู้ค้ำประกันที่เป็นสถาบันการเงินหรือค้ำประกันเพื่อสินจ้างเป็นปกติธุระสามารถทำข้อตกลงไว้ล่วงหน้า โดยยินยอมให้มีการผ่อนเวลาได้ เพื่อมิให้กระทบต่อการดำเนินโครงการต่าง ๆ ของภาครัฐที่มีสถาบันการเงินเป็นผู้ค้ำประกัน และการดำเนินธุรกิจของภาคเอกชน
๒. ให้ผู้มีอำนาจจัดการนิติบุคคลที่ทำสัญญาจำนองทรัพย์สินของตนไว้เป็นประกันหนี้ของนิติบุคคลนั้น สามารถเข้าทำสัญญาเป็นผู้ค้ำประกันต่างหากกับเจ้าหนี้ได้ เนื่องจากผู้มีอำนาจในการจัดการนิติบุคคลดังกล่าว เป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับนิติบุคคลที่เป็นลูกหนี้
๓. กำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับสัญญาที่ทำขึ้นก่อนวันที่ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลใช้บังคับ เพื่อมิให้มีผลกระทบต่อสัญญาที่ทำไว้ก่อนดังกล่าว
๔. กำหนดบทเฉพาะกาล เพื่อให้ผู้ค้ำประกันได้ประโยชน์จากการที่เจ้าหน้าที่กระทำการใด ๆ อันมีผลเป็นการลดจำนวนหนี้ให้แก่ลูกหนี้ภายหลังจากที่พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ มีผลใช้บังคับ
๕. ผู้ค้ำประกันที่เป็นนิติบุคคลสามารถผูกพันตนเพื่อรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมหรือในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วม และไม่มีสิทธิตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๘๘ มาตรา ๖๘๙ และมาตรา ๖๙๐ เพื่อมิให้เกิดอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจ

---

* เรียบเรียงโดยนายทศวิมล เกียรติทัตต์ วิทยากรชำนาญการ กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย

ข้อเสนอปรับปรุงเรื่องการค้าประกันและจำนอง เพื่อสร้างความเป็นธรรมในสังคมและเพื่อแก้ปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืน*

“อินทาทานํ ทุกข์ โลก” อันมีความหมายว่า “การเป็นหนี้เป็นทุกข์ในโลก” เป็นพุทธภาษิตที่คั่นหูคนไทยมาช้านาน แต่ในความเป็นจริง เราคงปฏิเสธไม่ได้ว่าหนี้สินนั้นเป็นปัญหารากฐานที่อยู่คู่กับสังคมไทยมาโดยตลอดเช่นกัน และรัฐบาลทุกยุคทุกสมัย ไม่ว่าจะมาจากพรรคการเมืองใด ต่างก็ตั้งเป้าหมายว่าจะแก้ปัญหานี้ให้ได้ และใช้มาตรการต่าง ๆ นานาเพื่อแก้ไขปัญหานี้

อย่างไรก็ดี ดูเหมือนว่าความพยายามในการแก้ปัญหานี้สินของราษฎรทุกกลุ่มที่ผ่านมานั้น ไม่ประสบความสำเร็จเสียที่ทั้งที่ทำงานอย่างต่อเนื่องยาวนาน เพราะประชาชนจำนวนมาก ยังไม่สามารถ “หลุดพ้นจากความเป็นหนี้” ได้

โดยที่ประเทศไทยปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามหลัก “นิติรัฐ” หรือหลักการปกครองโดยกฎหมาย ผู้เขียนจึงมีข้อสันนิษฐานในเบื้องต้นว่า นอกจากกระแสบริโภคนิยมและวัตถุนิยมอันเชี่ยวกรากในปัจจุบันอันเป็นต้นตอสำคัญของปัญหาแล้ว “ตัวบทกฎหมาย” เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ประชาชนไม่สามารถหลุดพ้นจากความเป็นหนี้และความยากจนหรือไม่?

เหตุที่ผู้เขียนมีข้อสมมุติฐานเช่นนี้ก็สืบเนื่องมาจาก “นิติสัมพันธ์” หรือความสัมพันธ์ในทางกฎหมายระหว่างเจ้าหนี้และลูกหนี้ที่ขึ้นอยู่กับบังคับของกฎหมายลักษณะหนี้และเอกเทศสัญญา ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่ใช้บังคับมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๖๘ หรือกว่า ๘๕ ปีมาแล้ว ดังนั้น บทบัญญัติของกฎหมายอาจเป็นผลให้ลูกหนี้ไม่สามารถหลุดพ้นจากความเป็นหนี้ได้เสียที่กระมัง? หากเป็นเช่นนั้น สมควรปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายเหล่านี้ได้อย่างไร?

จากสมมุติฐานข้างต้น ประกอบกับข้อเท็จจริงที่ว่าคนไทยส่วนใหญ่เป็นหนี้จากการค้าประกัน และการจำนอง เนื่องมาจากการ “ผ่อนส่ง” ต่าง ๆ ไม่ว่าจะที่บ้าน รถ ฯลฯ ผู้เขียนจึงยกกฎหมายว่าด้วยหนี้ กฎหมายว่าด้วยการค้าประกัน และกฎหมายว่าด้วยการจำนองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ขึ้นเป็นกรณีศึกษา

กรณีหลักกฎหมายว่าด้วยหนี้

มีข้อที่น่าสนใจว่าทุกประเทศยอมรับว่าลูกหนี้ต้องรับผิดชอบในหนี้ที่ตนก่อไว้ทั้งหมด ในฐานะที่เป็นลูกหนี้ขั้นต้น เพราะตนได้รับประโยชน์จากการก่อหนี้นั้นโดยตรง หลักกฎหมายสากลจึงกำหนดว่าเจ้าหนี้ชอบที่จะให้ชำระหนี้ของตนจากทรัพย์สินของลูกหนี้จนสิ้นเชิง รวมทั้งเงินและทรัพย์สินอื่น ๆ ซึ่งบุคคลภายนอกค้างชำระแก่ลูกหนี้ด้วย ไม่ว่าจะหนี้ที่ก่อขึ้นจากมูลหนี้ใด ซึ่งมาตรา ๒๑๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของไทยก็ยอมรับหลักดังกล่าวเช่นกัน แต่กลับกำหนด

---

* ปกรณ์ นิลประพันธ์ กรรมการร่างกฎหมายประจำ (นักกฎหมายกฤษฎีกาทรงคุณวุฒิ) สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ข้อมูลออนไลน์ สืบค้นได้จาก <http://lawdrafter.blogspot.com/2014/08/blog-post.html> วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘.

ช้อยกเว้นไว้สำหรับลูกหนี้จำนองว่า ถ้ามีการบังคับจำนองแล้ว เงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการบังคับจำนองไม่พอชำระหนี้ เงินยังขาดอยู่เท่าใด ลูกหนี้ไม่ต้องรับผิดชอบในเงินที่ขาดอยู่นั้น

ข้อกฎหมายที่ลูกหนี้จำนองไม่ต้องรับผิดชอบในหนี้ที่ตนก่อขึ้นและได้รับประโยชน์โดยตรงจนสิ้นเชิงดังกล่าวจึงแปลกไปจากหลักกฎหมายสากล และเป็นที่น่าสงสัยว่าเหตุใดลูกหนี้จำนองจึงสมควรได้รับ “สิทธิพิเศษ” เช่นนั้น ในทางตรงข้าม ข้อกฎหมายนี้กลับทำให้ผู้จำนองซึ่งไม่มีความรู้ด้านกฎหมายต้องกลายเป็นลูกหนี้ไปโดยปริยาย เพราะผู้รับจำนองจะเขียนสัญญาจำนองผูกมัดให้ผู้จำนองต้องรับผิดชอบชำระหนี้ทั้งหมดแทนลูกหนี้ คนไทยจำนวนมากซึ่งนำทรัพย์สินของตนไปจำนองประกันการชำระหนี้ให้แก่ผู้อื่นด้วยความโอบอ้อมอารีจึงต้องรับผิดชอบชำระหนี้ทั้งหมดแทนลูกหนี้โดยไม่ได้ตั้งใจ ทั้งที่เขาไม่ได้รับประโยชน์อันใดจากหนี้สินนั้นเลย

ดังนั้น ในกรณีเช่นนี้จะเป็นไปได้หรือไม่ว่าสมควรปรับปรุงมาตรา ๒๑๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เพื่อให้เจ้าหนี้สามารถเรียกให้ลูกหนี้ชำระหนี้ของตนได้อย่างสิ้นเชิงโดยไม่ยกเว้นกรณีหนี้จำนอง พร้อมกับปรับปรุงมาตรา ๗๓๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ให้สอดคล้องกันว่า ถ้าเจ้าหนี้เรียกเอาทรัพย์สินจำนองหลุดและราคาของทรัพย์สินนั้นในท้องตลาดต่ำกว่าจำนวนเงินที่ค้างชำระ หรือถ้าเอาทรัพย์สินซึ่งจำนองออกขายทอดตลาดใช้หนี้และได้เงินจำนวนสุทธิน้อยกว่าจำนวนเงินที่ค้างชำระ ผู้จำนองไม่ต้องรับผิดชอบในเงินส่วนที่ยังขาดอยู่นั้น เว้นแต่กรณีลูกหนี้เป็นผู้จำนอง

ข้อเสนอนี้อาจมีผู้โต้แย้งว่า การกำหนดให้เจ้าหนี้สามารถเรียกให้ลูกหนี้ชำระหนี้ของตนได้อย่างสิ้นเชิงนั้นจะเป็นการซ้ำเติมลูกหนี้หรือไม่ ผู้เขียนเห็นว่าหลักการดังกล่าวเป็นหลักทั่วไปที่เป็นธรรมต่อทั้งลูกหนี้และเจ้าหนี้ เพราะใครมีหนี้ก็ต้องใช้หนี้จนกว่าหนี้จะหมด แต่ก็มิใช่ว่าเจ้าหนี้จะบังคับชำระหนี้เอาจากทรัพย์สินของลูกหนี้ได้ทุกประการ เพราะมาตรา ๒๘๕ และมาตรา ๒๘๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง บัญญัติไว้แล้วว่าทรัพย์สินใดของลูกหนี้ที่ไม่สามารถบังคับคดีได้

นอกจากนี้ มาตรา ๓๒๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันเปิดโอกาสให้เจ้าหนี้นำเงินที่ได้จากการชำระหนี้ของลูกหนี้ ไปชำระดอกเบี้ยก่อน แทนที่จะให้นำไปชำระหนี้เงินต้นก่อน ทำให้หนี้เงินต้นอยู่คงเดิม การชำระหนี้จึงกลายเป็นเพียงการ “ตัดดอก” เท่านั้น เมื่อนั้นเงินต้นของลูกหนี้มิได้ลดลง ลูกหนี้จึงไม่อาจหลุดพ้นจากความเป็นหนี้ได้โดยการชำระหนี้ได้ เพราะดอกเบี้ยยังคงเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กรณีที่มีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยผิดนัดไว้ในอัตราที่สูงมากจึงทำให้ลูกหนี้แทบจะไม่มีโอกาสหลุดพ้นจากความเป็นหนี้ได้เลย บทบัญญัติดังกล่าวจึงไม่น่าจะเป็นธรรมแก่ลูกหนี้ และอาจเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ทุกรัฐบาลที่ผ่านมาไม่สามารถแก้ไขปัญหาคาญความยากจนได้อย่างแท้จริง

แม้จะมีข้อโต้แย้งว่ามาตรา ๒๕๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กำหนดอัตราดอกเบี้ยสูงสุดไว้เพียงร้อยละสิบห้าต่อปี ดังนั้น การกำหนดให้การชำระหนี้ต้องนำไป “ตัดดอก” ก่อนน่าจะเป็นธรรมแก่ทั้งเจ้าหนี้และลูกหนี้แล้ว แต่แท้จริงแล้วอัตราดอกเบี้ยในการให้กู้ยืมเงินของสถาบันการเงินมิได้มีเพดานอยู่ที่ร้อยละสิบห้าต่อปี เนื่องจากการให้กู้เงินของสถาบันการเงินมีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยไว้เป็นพิเศษ โดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๒๓ ให้อำนาจกระทรวงการคลังประกาศกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่สถาบัน

การเงินอาจคิดได้จากผู้กู้ยืมสูงกว่าร้อยละสิบห้าต่อปีก็ได้ และถ้ามีการออกประกาศเช่นนั้นแล้ว มิให้นำมาตรา ๖๕๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับ ซึ่งนับแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๓ จนถึงปัจจุบันก็มีประกาศดังกล่าวออกมา ๑๒ ฉบับ และดอกเบี้ยที่กำหนดก็ไม่น้อยกว่าร้อยละสิบห้าต่อปี บางฉบับถึงกับประกาศให้สถาบันการเงินคิดดอกเบี้ยสูงสุดจากผู้กู้ยืมได้ไม่เกินอัตราที่สถาบันการเงินนั้นประกาศกำหนดเองด้วย อัตราดอกเบี้ยในการให้กู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินจึงสูงกว่าร้อยละสิบห้าต่อปีมาก เมื่ออัตราดอกเบี้ยสูงเช่นนี้ การกำหนดให้นำเงินที่ชำระหนี้ไปชำระดอกเบี้ยก่อนจึงทำให้ต้นเงินแทบไม่ลดลงเลย แล้วลูกหนี้ซึ่งมีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดีอยู่แล้ว จะมีโอกาสหลุดพ้นจากความเป็นหนี้ได้อย่างไร?

สำหรับทางออกในเรื่องดังกล่าว จะเป็นไปได้หรือไม่ว่าสมควรกำหนดให้การชำระหนี้นั้น ต้องจัดให้ใช้ค่าฤชาธรรมเนียมต่าง ๆ เป็นลำดับแรก แล้วจึงไปชำระหนี้เงินต้นหรือหนี้ประธาน เป็นลำดับต่อไป เมื่อชำระหนี้ประธานครบถ้วนแล้วจึงให้ไปชำระดอกเบี้ย ค่าสินไหมทดแทน และค่าภาระติดพันอันเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้รายนั้นเรียงตามลำดับ และเพื่อป้องกันมิให้เจ้าหนี้ใช้ฐานะทางเศรษฐกิจที่เหนือกว่าลูกหนี้บังคับให้ลูกหนี้ทำสัญญาตกลงเปลี่ยนแปลงหลักการดังกล่าว สมควรหรือไม่ที่จะกำหนดให้ถือว่าบรรดาข้อตกลงที่แตกต่างไปจากหลักการดังกล่าวข้างต้น เป็นข้อตกลงที่ไม่สมบูรณ์และใช้บังคับมิได้

กรณีกฎหมายว่าด้วยการค้ำประกัน

กรณีสัญญาค้ำประกันอันเป็นการที่ผู้ค้ำประกันผูกพันตนต่อเจ้าหนี้ว่าจะชำระหนี้แทนลูกหนี้ หากลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ นั้น ซึ่งผู้เขียนพบว่ามีช่องทางที่ทำให้ผู้ค้ำประกันไม่สามารถหลุดพ้นจากความรับผิดตามสัญญาค้ำประกันได้หลายประการ ดังนี้

(๑) มาตรา ๖๘๑ วรรคสอง ได้กำหนดให้ค้ำประกันครอบคลุมถึงหนี้ในอนาคต หรือหนี้มีเงื่อนไขที่อาจเป็นผลได้จริงนั้น เป็นกรณีที่น่าเป็นและสอดคล้องกับกิจกรรมทางพาณิชย์ในปัจจุบัน แต่เจ้าหนี้จำนวนมากกลับใช้บทบัญญัติดังกล่าวเป็นช่องทางที่ทำให้การค้ำประกันเป็นการประกันการชำระหนี้โดยไม่มีขอบเขตจำกัด เพื่อป้องกันความเสียหายทั้งหลายที่อาจเกิดขึ้นแก่ตน โดยใช้ความได้เปรียบทางเศรษฐกิจของตนกำหนดให้ผู้ค้ำประกันต้องรับผิดชอบในบรรดาหนี้ทั้งปวงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตทั้งหมดทุกประการด้วย ราวกับเป็นลูกหนี้ขั้นต้นเสียเอง ซึ่งศาลฎีกามีคำพิพากษาฎีกาที่ ๖๐๘๘/๒๕๕๐ ว่าลักษณะดังกล่าวไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนสามารถกระทำได้ แต่กลับทำให้ผู้ค้ำประกันไม่มีโอกาสทราบว่าตนต้องรับผิดชอบในวงเงินเท่าใด ซึ่งไม่เป็นธรรมแก่ผู้ค้ำประกัน เพราะผู้ค้ำประกันเองก็ต้องคำนึงถึง “ฐานะและความสามารถของตน” ด้วยว่าจะสามารถประกันการชำระหนี้ให้แก่ผู้อื่นได้ในวงเงินเป็นจำนวนแน่นอนเท่าใด และโดยที่มาตรา ๗๐๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติให้นำมาตรานี้มาใช้บังคับกับการจำนองด้วยโดยอนุโลม ผลที่เกิดขึ้นแก่ผู้จำนองจึงไม่ต่างกับผู้ค้ำประกัน

ผู้เขียนเห็นว่าการยืนยันหลักการเดิมที่ว่า การค้ำประกันหนี้ในอนาคตหรือหนี้มีเงื่อนไขที่อาจเป็นผลได้จริงนั้นสามารถทำได้และสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง แต่สมควรหรือไม่ที่จะต้องระบุจำนวนเงินที่ค้ำประกันหรือจำนวนเงินสูงสุดที่ค้ำประกันและระยะเวลาการค้ำประกันที่มีกำหนดระยะเวลาสิ้นสุดไว้ชัดเจนแน่นอน เพื่อให้ผู้ค้ำประกันสามารถทราบ

ได้ล่วงหน้าว่าตนมีความรับผิดชอบในวงเงินจำนวนเท่าใดเพื่อความเป็นธรรมแก่ผู้ค้าประกัน เพราะผู้ค้าประกันมิใช่ลูกหนี้ชั้นต้นที่ต้องรับผิดชอบในหนี้ทั้งหมดที่ลูกหนี้ชั้นต้นได้ก่อขึ้น ผู้เขียนเห็นว่า มาตรการดังกล่าวไม่น่าจะทำให้เจ้าหนี้เสียหาย เพราะแม้จะบังคับชำระหนี้เอาจากผู้ค้าประกัน ได้ตามจำนวนที่กำหนดเท่านั้น แต่เจ้าหนี้อย่างคงมีสิทธิบังคับชำระหนี้จากทรัพย์สินของลูกหนี้ชั้นต้น ได้จนสิ้นเชิงตามมาตรา ๒๑๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น และเพื่อป้องกันความเสียหายดังกล่าว เจ้าหนี้ไม่ควรปล่อยให้ลูกหนี้ก่อหนี้โดยไม่คำนึงถึง ความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้

(๒) ปัจจุบันมาตรา ๖๙๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติว่า ถ้าผู้ค้าประกันต้องรับผิดชอบร่วมกับลูกหนี้ ผู้ค้าประกันไม่สามารถใช้สิทธิเรียกร้องให้เจ้าหนี้เรียกให้ลูกหนี้ ชำระหนี้ก่อนได้ (มาตรา ๖๘๘ และ ๖๘๙) และไม่สามารถเรียกร้องให้บังคับชำระหนี้จากทรัพย์สิน ที่ลูกหนี้ให้ไว้เป็นประกันแก่เจ้าหนี้ก่อนได้ (มาตรา ๖๙๐) เจ้าหนี้จึงใช้ความได้เปรียบทางเศรษฐกิจ ของตนกำหนดไว้ในสัญญาให้ผู้ค้าประกันร่วมรับผิดชอบในที่ค้าประกันอย่างลูกหนี้ร่วม หรือผู้ค้าประกัน ขอสละสิทธิเรียกร้องให้เจ้าหนี้เรียกให้ลูกหนี้ชำระหนี้ก่อนได้ (มาตรา ๖๘๘ และ ๖๘๙) หรือสิทธิเรียกร้อง ให้บังคับชำระหนี้จากทรัพย์สินที่ลูกหนี้ให้ไว้เป็นประกันแก่เจ้าหนี้ก่อน (มาตรา ๖๙๐) ดังนั้น เมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ เจ้าหนี้จึงบังคับชำระหนี้เอาจากผู้ค้าประกันทันทีซึ่งผู้เขียนเห็นว่า ไม่น่าจะเป็นธรรมแก่ผู้ค้าประกัน เพราะข้อสัญญาเช่นนี้ทำให้ผู้ค้าประกันมีฐานะไม่ต่างไปจากลูกหนี้ร่วม หรือเสมือนเป็นการ “หลอก” ผู้ค้าประกันให้ทำสัญญาค้าประกันแต่แท้จริงแล้วสาระของสัญญา กำหนดให้ต้องรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม ที่สำคัญแม้กระทั่งหน่วยงานของรัฐก็ยังใช้แนวทางดังกล่าว ในการทำสัญญาค้าประกันการผ่อนชำระภาษีอากรด้วย (คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๐๓๐๖/๒๕๕๐)

เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ผู้เขียนมีข้อสังเกตว่าสมควรบัญญัติห้ามมิให้ ผู้ค้าประกันเข้าเป็นลูกหนี้ร่วมในหนี้ที่ตนเป็นผู้ค้าประกันหรือไม่ เพื่อให้ผู้ค้าประกันมีสถานะเป็น ผู้ค้าประกันอย่างแท้จริง

(๓) โดยที่ศาลฎีกาวางบรรทัดฐานไว้ในคำพิพากษาฎีกาที่ ๖๐๘๘/๒๕๕๐ ว่า บทบัญญัติเกี่ยวกับการค้าประกัน โดยเฉพาะการกำหนดให้ผู้ค้าประกันต้องปฏิบัติหรือรับภาระเกิน กว่าที่วิญญูชนจะพึงคาดหมายได้ตามปกติ เช่น การกำหนดให้ผู้ค้าประกันต้องรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม โดยไม่จำกัดจำนวน และการค้าประกันตลอดระยะเวลาที่ลูกหนี้อย่างคงมีหนี้สินค้างชำระอยู่กับเจ้าหนี้ เป็นต้นนั้น ไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน คู่สัญญาจึงตกลงกันเป็นอย่างอื่นได้ ดังนั้น ที่ผ่านมาเจ้าหนี้จึงมักใช้ความได้เปรียบทางเศรษฐกิจของตนกำหนดข้อยกเว้นหลักกฎหมาย ค้าประกันไว้ในสัญญาค้าประกันเพื่อให้ผู้ค้าประกันต้องปฏิบัติหรือรับภาระเกินกว่าที่วิญญูชน จะพึงคาดหมายได้ตามปกติ ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าการใช้เทคนิคทางกฎหมายดังกล่าวไม่น่าจะเป็นธรรม แก่ผู้ค้าประกัน

ผู้เขียนจึงขอเสนอว่า เพื่อป้องกันมิให้เจ้าหนี้ใช้ฐานะทางเศรษฐกิจที่เหนือกว่าลูกหนี้ บังคับให้ลูกหนี้ทำสัญญาตกลงเปลี่ยนแปลงหลักการของกฎหมายที่มีขึ้นเพื่อความเป็นธรรมในสังคม สมควรหรือไม่ที่จะกำหนดให้ถือว่าบรรดาข้อตกลงที่แตกต่างไปจากบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการค้าประกันเป็นข้อตกลงที่ไม่สมบูรณ์และใช้บังคับมิได้

(๔) ผู้เขียนพบว่ามาตรา ๖๘๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ให้สิทธิแก่เจ้าหนี้ที่จะเรียกให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ได้นับแต่วันที่ลูกหนี้ผิดนัด แต่ไม่มีกระบวนการที่จะทำให้ผู้ค้ำประกันทราบว่าลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ตั้งแต่เมื่อใด และอีกประการหนึ่งเจ้าหนี้มักจะไม่เรียกให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ทันที แต่การทอดเวลาเรียกให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ออกไปนี้กลับทำให้ผู้ค้ำประกันต้องรับผิดในบรรดาดอกเบี้ยและค่าสินไหมทดแทนซึ่งลูกหนี้ค้างชำระตลอดจนค่าภาระติดพันอันเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้รายนั้นเพิ่มขึ้นด้วย ทั้งที่บรรดาดอกเบี้ยและค่าสินไหมทดแทน ตลอดจนค่าภาระติดพันอันเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้ที่เพิ่มขึ้นนั้น เกิดขึ้นจากความล่าช้าของเจ้าหนี้เอง ดังนั้น การที่จะให้ผู้ค้ำประกันต้องรับผิดชอบในหนี้ที่เพิ่มขึ้นดังกล่าวจึงไม่เป็นธรรมแก่ผู้ค้ำประกันอย่างยิ่ง หากผู้ค้ำประกันมีโอกาสทราบถึงการที่ลูกหนี้ผิดนัด เขาอาจขอชำระหนี้ทั้งหมดแทนลูกหนี้ทันทีเพื่อจะได้ไม่ต้องรับผิดชอบในดอกเบี้ยและค่าสินไหมทดแทน ตลอดจนค่าภาระติดพันอันเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้ที่เพิ่มขึ้นนั้น และหากผู้ค้ำประกันขอชำระหนี้เช่นนั้น ย่อมควรที่ผู้ค้ำประกันจะหลุดพ้นจากความรับผิดในบรรดาดอกเบี้ยและค่าสินไหมทดแทนตลอดจนค่าภาระติดพันอันเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้ที่เพิ่มขึ้นทันทีที่ตนขอชำระหนี้ทั้งหมดแทนลูกหนี้

ดังนั้น จะเป็นไปได้หรือไม่ที่จะกำหนดกระบวนการเมื่อลูกหนี้ผิดนัดให้ชัดเจนว่า เจ้าหนี้ต้องมีหนังสือบอกกล่าวไปยังผู้ค้ำประกันภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ลูกหนี้ผิดนัด และให้สิทธิเจ้าหนี้ที่จะเรียกให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ได้นับแต่วันที่ผู้ค้ำประกันได้รับหนังสือนั้น แต่หากเจ้าหนี้มีได้มีหนังสือบอกกล่าวภายในกำหนดเวลาดังกล่าว สมควรหรือไม่ที่จะกำหนดให้ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นจากความรับผิดในดอกเบี้ยและค่าสินไหมทดแทนซึ่งลูกหนี้ค้างชำระ ตลอดจนค่าภาระติดพันอันเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้รายนั้น นับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาดังกล่าว และเมื่อได้รับหนังสือบอกกล่าวก็ควรที่จะให้สิทธิแก่ผู้ค้ำประกันที่จะขอชำระหนี้ทั้งหมดแทนลูกหนี้ได้นับแต่นั้น และเพื่อคุ้มครองผู้ค้ำประกันผู้สุจริตดังกล่าว สมควรกำหนดให้ชัดเจนหรือไม่ว่าให้ผู้ค้ำประกันรายนั้นหลุดพ้นจากความรับผิดในดอกเบี้ยและค่าสินไหมทดแทนซึ่งลูกหนี้ค้างชำระ ตลอดจนค่าภาระติดพันอันเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้รายนั้นนับแต่วันที่ขอชำระหนี้แทนลูกหนี้เป็นต้นไป

(๕) ดังกล่าวข้างต้นแล้วว่า เจ้าหนี้ส่วนใหญ่มักอาศัยมาตรา ๖๙๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประกอบกับความได้เปรียบทางเศรษฐกิจของตนกำหนดไว้ในสัญญาให้ผู้ค้ำประกันสละสิทธิเกี่ยวให้เจ้าหนี้เรียกให้ลูกหนี้ชำระหนี้ก่อนได้ (มาตรา ๖๘๘ และ ๖๘๙) หรือสิทธิเกี่ยวให้บังคับชำระหนี้จากทรัพย์สินที่ลูกหนี้ให้ไว้เป็นประกันแก่เจ้าหนี้ก่อน (มาตรา ๖๙๐) ดังนั้นเมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ เจ้าหนี้จึงบังคับชำระหนี้เอาแก่ผู้ค้ำประกันทันที ซึ่งไม่เป็นธรรมแก่ผู้ค้ำประกัน เพราะเขามีใช้ลูกหนี้ขึ้นต้น ข้อสัญญาเช่นนี้ทำให้ผู้ค้ำประกันมีฐานะไม่ต่างไปจากลูกหนี้ร่วม จึงเสมือนเป็นการหลอกล่อผู้ค้ำประกันให้ทำสัญญาตามแบบสัญญาผู้ค้ำประกัน แต่มีเนื้อหาสาระที่แท้จริงเป็นการกำหนดให้ผู้ค้ำประกันต้องรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วม คำถามคือการกระทำเช่นนี้เป็นธรรมต่อผู้ค้ำประกันหรือไม่? นอกจากนี้ ปกติสัญญาประธานกับสัญญาผู้ค้ำประกันเป็นสัญญาที่ทำขึ้นแยกต่างหากจากกัน แต่หลายกรณีเจ้าหนี้ได้ลดหนี้ที่มีการค้ำประกัน หรือดอกเบี้ย ค่าสินไหมทดแทน หรือค่าภาระติดพันอันเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้รายนั้นให้แก่ลูกหนี้ แต่ไม่มีการแก้ไขสัญญาผู้ค้ำประกันเพื่อลดวงเงินค้ำประกันลงด้วย หนี้ที่ผู้ค้ำประกันรับผิดตามสัญญาผู้ค้ำประกันจึงสูงกว่าหนี้ประธาน

ดังนั้น สมควรหรือไม่ที่จะบัญญัติห้ามมิให้ผู้ค้าประกันเข้าเป็นลูกหนี้ร่วมในหนี้ที่ตนเป็นผู้ค้าประกัน เพื่อให้ผู้ค้าประกันมีสถานะเป็นผู้ค้าประกันอย่างแท้จริง และสมควรหรือไม่ที่จะบัญญัติว่าในกรณีที่เจ้าหนี้กระทำการใด ๆ อันมีผลเป็นการลดจำนวนหนี้ที่มีการค้าประกัน หรือดอกเบี้ยค่าสินไหมทดแทน หรือค่าภาระติดพันอันเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้รายนั้น ให้ผู้ค้าประกันรับผิดชอบเพียงเท่าจำนวนหนี้ ดอกเบี้ย ค่าสินไหมทดแทน หรือค่าภาระติดพันที่มีการลดลงนั้นโดยอัตโนมัติ

(๖) ผู้เขียนพบว่าปกติสัญญาที่ก่อให้เกิดหนี้ประธานกับสัญญาการค้าประกันเป็นสัญญาที่ทำขึ้นแยกต่างหากจากกัน และหลายกรณีเจ้าหนี้กับลูกหนี้ตกลงกันแปลงหนี้หรือเปลี่ยนสิ่งที่เป็นสาระสำคัญแห่งหนี้อันอาจมีผลเป็นการเพิ่มจำนวนหนี้ที่มีการค้าประกัน ดอกเบี้ย ค่าสินไหมทดแทน ตลอดจนค่าภาระติดพันอันเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้รายนั้น แต่ไม่มีการแจ้งให้ผู้ค้าประกันทราบข้อมูลดังกล่าว ในขณะที่ผู้ค้าประกันต้องรับภาระการค้าประกันที่เพิ่มขึ้นโดยอัตโนมัติซึ่งไม่เป็นธรรมแก่ผู้ค้าประกันอย่างยิ่ง เพราะทำให้ผู้ค้าประกันมีภาระการค้าประกันอย่างไม่จำกัด

ดังนั้น สมควรกำหนดให้ชัดเจนในกฎหมายหรือไม่ว่าหากเกิดกรณีดังกล่าวข้างต้น ต้องมีกระบวนการและระยะเวลาในการแจ้งให้ผู้ค้าประกันทราบถึงการแปลงหนี้หรือเปลี่ยนสิ่งที่เป็นสาระสำคัญแห่งหนี้อันอาจมีผลเป็นการเพิ่มจำนวนหนี้ ดอกเบี้ย ค่าสินไหมทดแทน ตลอดจนค่าภาระติดพันอันเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้ที่ตนเป็นผู้ค้าประกัน และกำหนดให้ผู้ค้าประกันต้องให้ความยินยอมรับการค้าประกันการแปลงหนี้ นั้น หรือจำนวนหนี้ ดอกเบี้ย ค่าสินไหมทดแทน หรือค่าภาระติดพันที่เพิ่มขึ้นภายในเวลาที่กำหนด หากเจ้าหนี้มีหนังสือบอกกล่าวตามกระบวนการและภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือผู้ค้าประกันมิได้มีหนังสือยอมรับการค้าประกันการแปลงหนี้ นั้น หรือจำนวนหนี้ ดอกเบี้ย ค่าสินไหมทดแทน หรือค่าภาระติดพันที่เพิ่มขึ้นภายในเวลาที่กำหนดให้ผู้ค้าประกันหลุดพ้นจากความรับผิด และเพื่อป้องกันมิให้เจ้าหนี้ใช้ความได้เปรียบทางเศรษฐกิจในการบังคับผู้ค้าประกันให้ทำสัญญายอมการค้าประกันหนี้ที่เพิ่มขึ้นจากการแปลงหนี้หรือเปลี่ยนสิ่งที่เป็นสาระสำคัญแห่งหนี้ตั้งแต่แรกทำสัญญา สมควรหรือไม่ที่จะกำหนดให้ถือว่าการให้ความยินยอมรับการค้าประกันจำนวนหนี้ ดอกเบี้ย ค่าสินไหมทดแทน หรือค่าภาระติดพันที่เพิ่มขึ้นล่วงหน้าก่อนวันที่ผู้ค้าประกันได้รับหนังสือบอกกล่าว เป็นอันไม่สมบูรณ์และใช้บังคับมิได้

กรณีกฎหมายว่าด้วยการจำนอง

จำนองเป็นสัญญาซึ่งผู้จำนองเอาทรัพย์สินตราไว้แก่บุคคลอีกคนหนึ่งเรียกว่าผู้รับจำนอง เพื่อเป็นประกันการชำระหนี้โดยไม่ต้องส่งมอบทรัพย์สินที่จำนองให้แก่ผู้รับจำนอง และเจ้าหนี้จำนองมีสิทธิ์ได้รับชำระหนี้จากทรัพย์สินที่จำนองก่อนเจ้าหนี้สามัญอื่น และทรัพย์สินที่จำนองต้องเป็นอสังหาริมทรัพย์หรือสังหาริมทรัพย์ที่มีการจดทะเบียนตามมาตรา ๗๐๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ สำหรับสัญญาจำนองที่พบโดยมากเป็นการจำนองที่ดิน และการจำนองที่ดินนี้เองที่ทำให้ชาวบ้านทั่ว ๆ ไปไร้ซึ่งที่ทำการ สำหรับปัญหาที่ผู้เขียนพบจากการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการจำนองมีดังต่อไปนี้

(๑) ผู้เขียนพบว่าศาลฎีกาได้วางบรรทัดฐานว่า บทบัญญัติเกี่ยวกับการจำนองนั้นมิได้เป็นบทบัญญัติที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนแต่อย่างใด คู่สัญญา

จึงตกลงกันเป็นอย่างอื่นได้ (คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๒๖๐/๒๕๕๐) ดังนั้น ที่ผ่านมาเจ้าหน้าที่จึงมักใช้ความได้เปรียบทางเศรษฐกิจของตนกำหนดข้อยกเว้นหลักกฎหมายจำนองไว้ในสัญญาจำนอง

ด้วยความเคารพอย่างยิ่งต่อคำพิพากษาของศาล ผู้เขียนมีความเห็นว่าหลักการของกฎหมายจำนองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์นั้นกำหนดขึ้นเพื่อประกันความเป็นธรรมในสังคม ดังจะเห็นได้จากการที่บทบัญญัติว่าด้วยการจำนองวางมาตรการต่าง ๆ เพื่อป้องกันมิให้เจ้าหน้าที่ใช้ความได้เปรียบทางเศรษฐกิจของตนหาประโยชน์จากลูกหนี้และผู้จำนองอย่างไม่เป็นธรรม แต่เมื่อศาลได้วางแนวคำพิพากษาไว้เช่นนี้ จึงสมควรหรือไม่ที่จะกำหนดให้ชัดเจนว่าการทำสัญญาจำนองให้แตกต่างไปจากที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์นั้น เป็นข้อตกลงที่ไม่สมบูรณ์และใช้บังคับมิได้

(๒) โดยที่มาตรา ๗๒๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กำหนดแต่เพียงให้ผู้รับจำนองต้องมีหนังสือแจ้งไปยังลูกหนี้ให้ชำระหนี้ภายในเวลาอันสมควรก่อนการฟ้องศาลบังคับจำนอง โดยไม่ได้ระบุให้ต้องแจ้งผู้จำนองด้วยแต่อย่างใด ทางปฏิบัติจึงเกิดปัญหาว่าผู้จำนองไม่ทราบถึงการเรียกให้ชำระหนี้ ประกอบกับมาตรา ๗๒๘ มิได้กำหนดกรอบเวลาที่ผู้รับจำนองจะมีหนังสือเรียกให้ชำระหนี้ไว้อีกด้วย ผู้รับจำนองจึงอาจเลือกไม่ดำเนินการบอกกล่าวเพื่อประโยชน์จากการได้รับดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นซึ่งไม่เป็นธรรมแก่ลูกหนี้และผู้จำนอง

ดังนั้น เพื่อป้องกันมิให้ผู้รับจำนองอาศัยความไม่ชัดเจนของกฎหมายในการแสวงหาประโยชน์จากลูกหนี้และผู้จำนองเกินสมควร จะสมควรหรือไม่ที่จะปรับปรุงมาตรา ๗๒๘ โดยกำหนดให้ผู้รับจำนองต้องบอกกล่าวเรียกให้ลูกหนี้และผู้จำนองชำระหนี้ภายในกรอบเวลาสิบห้าวัน โดยในกรณีที่ผู้รับจำนองไม่ดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนด ให้ลูกหนี้และผู้จำนองหลุดพ้นจากความรับผิดชอบในดอกเบี้ยและค่าสินไหมทดแทนซึ่งลูกหนี้ค้างชำระ ตลอดจนค่าภาระติดพันอันเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้รายนั้นนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาดังกล่าว

(๓) โดยที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในปัจจุบันไม่มีบทบัญญัติให้ผู้จำนองสามารถขอให้มีการบังคับจำนองได้ กรณีจึงเกิดปัญหาว่าผู้รับจำนองในหลายกรณีเลือกที่จะไม่ดำเนินการบังคับจำนองเมื่อมีเหตุบังคับจำนองโดยหวังจะได้รับดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นจนเกินกว่ามูลค่าทรัพย์สินจำนองอันเป็นการกระทำที่ไม่เป็นธรรมต่อผู้จำนอง

เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว ผู้เขียนใคร่ขอเสนอว่า สมควรหรือไม่ที่จะเพิ่มเติมบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์โดยกำหนดให้ผู้จำนองสามารถขอให้ผู้รับจำนองฟ้องคดีต่อศาลเพื่อบังคับจำนองได้ทันทีที่มีเหตุบังคับจำนอง พร้อมทั้งกำหนดให้ผู้จำนองไม่ต้องรับผิดชอบในดอกเบี้ยและภาระติดพันอื่นใดที่เกิดขึ้นภายหลังจากผู้รับจำนองได้รับแจ้งคำขอดังกล่าว โดยในกรณีลูกหนี้และผู้จำนองเป็นบุคคลเดียวกัน ให้ลูกหนี้ได้รับประโยชน์ดังกล่าวด้วย

(๔) มาตรา ๗๓๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน กำหนดลำดับการใช้เงินที่ได้จากการขายทอดตลาดแก่ผู้รับจำนองแต่ละรายเท่านั้น แต่ยังไม่ชัดเจนว่าในการจัดสรรชำระหนี้แก่ผู้รับจำนองแต่ละรายนั้น จะจัดสรรชำระหนี้ประเภทใดก่อน ซึ่งตามมาตรา ๗๒๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติให้จัดใช้นี้ดอกเบี้ยก่อน แล้วจึงใช้เงินต้น ซึ่งทำให้ไม่สามารถชำระหนี้ได้หมดเสียที่ดังที่ผู้เขียนได้กล่าวถึงแล้วข้างต้น

ดังนั้น โดยที่ผู้เขียนได้เสนอให้มีการปรับปรุงลำดับการจัดสรรเงินเพื่อชำระหนี้ไว้ ตามมาตรา ๓๒๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ข้างต้นแล้ว กรณีจึงอาจใช้มาตรา ๓๒๙ ที่แก้ไขใหม่เป็นหลักในการจัดสรรชำระหนี้จำนองได้ หรือหากจะเพิ่มไว้ในที่นี้ให้ชัดเจนก็สมควร กำหนดให้ชัดเจนว่า การจัดเงินใช้แก่ผู้รับจำนองแต่ละรายนั้น ให้จัดให้ใช้หนี้เงินต้นก่อน เมื่อจัดให้ ใช้หนี้เงินต้นจนครบถ้วนแล้ว จึงจัดให้ใช้ดอกเบี้ย ค่าสินไหมทดแทน ตลอดจนค่าภาระติดพันอันเป็น อุปกรณ์แห่งหนี้รายนั้นตามลำดับ

กล่าวโดยสรุป กรณีศึกษาดังกล่าวข้างต้นน่าจะยืนยันสมมติฐานของผู้เขียนดังกล่าว ข้างต้นได้ว่าทบัญญัติของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มีส่วนทำให้ลูกหนี้ไม่สามารถหลุดพ้น จากความเป็นหนี้ได้ และสมควรปรับปรุงแก้ไขเพื่อสร้างความเป็นธรรมขึ้นในสังคมและแก้ไขปัญหา ความยากจนอย่างยั่งยืน แต่โดยที่เป็นการยากที่จะปรับปรุงประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ทั้งฉบับทันที ผู้เขียนจึงขอเสนอแนะให้มีการปรับปรุงหลักกฎหมายหนี้ คำประกัน และจำนอง ที่เกี่ยวข้องกับความเป็นหนี้และความยากจนของประชาชนทั่วไปก่อนเป็นลำดับแรก โดยมีแนวทาง ในการปรับปรุงดังที่ได้เสนอมาแล้วข้างต้น.

ภาคผนวก

- : ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
(เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่มีการแก้ไข)
- : หนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี
ที่ นร ๐๕๐๓/๔๑๙๔ ลงวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘
เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จำนวน ๒ ฉบับ
กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
- : ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(แก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับคำประกันและจำนอง)
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
- : บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(แก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับคำประกันและจำนอง)
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่มีการแก้ไข)

ลักษณะ ๑๑

ค้ำประกัน

หมวด ๑

บทเปิดเสร็จทั่วไป

มาตรา ๖๘๐ อันว่าค้ำประกันนั้น คือสัญญาซึ่งบุคคลภายนอกคนหนึ่ง เรียกว่า ผู้ค้ำประกัน ผูกพันตนต่อเจ้าหนี้คนหนึ่ง เพื่อชำระหนี้เมื่อลูกหนี้ไม่ชำระหนี้
อนึ่ง สัญญาค้ำประกันนั้น ถ้ามิได้มีหลักฐานเป็นหนังสืออย่างใดอย่างหนึ่งลงลายมือชื่อผู้ค้ำประกันเป็นสำคัญ ท่านว่าจะฟ้องร้องให้บังคับคดีหาได้ไม่

มาตรา ๖๘๑^๓ อันค้ำประกันนั้นจะมีได้แต่เฉพาะเพื่อหนี้อันสมบูรณ์
หนี้ในอนาคตหรือหนี้มีเงื่อนไขจะประกันไว้เพื่อเหตุการณ์ซึ่งหนี้นั้นอาจเป็นผลได้จริงก็ประกันได้ แต่ต้องระบุดำเนินการก่อนนี้รายที่ค้ำประกัน ลักษณะของมูลหนี้ จำนวนเงินสูงสุดที่ค้ำประกัน และระยะเวลาในการก่อนนี้ที่จะค้ำประกัน เว้นแต่เป็นการค้ำประกันเพื่อกิจการเนื่องกันไปหลายคราวตามมาตรา ๖๘๙ จะไม่ระบุดังกล่าวก็ได้

สัญญาค้ำประกันต้องระบุหนี้หรือสัญญาที่ค้ำประกันไว้โดยชัดแจ้ง และผู้ค้ำประกันย่อมรับผิดชอบเฉพาะหนี้หรือสัญญาที่ระบุไว้เท่านั้น

หนี้อันเกิดแต่สัญญาซึ่งไม่ผูกพันลูกหนี้เพราะทำด้วยความสำคัญผิดหรือเพราะเป็นผู้ไร้ความสามารถนั้นก็อาจจะมีประกันอย่างสมบูรณ์ได้ ถ้าหากว่าผู้ค้ำประกันรู้เหตุสำคัญผิดหรือไร้ความสามารถนั้นในขณะที่เข้าทำสัญญาผูกพันตน

มาตรา ๖๘๑/๑^๔ ข้อตกลงใดที่กำหนดให้ผู้ค้ำประกันต้องรับผิดชอบอย่างเดียวกับ

^๓ มาตรา ๖๘๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗

^๔ มาตรา ๖๘๑/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ลูกหนี้ร่วมหรือในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วม ข้อตกลงนั้นเป็นโมฆะ

มาตรา ๖๘๒ ท่านว่าบุคคลจะยอมเข้าเป็นผู้รับเรื้อน คือเป็นประกันของผู้ค้า
ประกันอีกชั้นหนึ่ง ก็เป็นได้

ถ้าบุคคลหลายคนยอมตนเข้าเป็นผู้ค้าประกันในหนี้รายเดียวกันไซ้ ท่านว่าผู้ค้า
ประกันเหล่านั้นมีความรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมกัน แม้ถึงว่าจะมิได้เข้ารับค้าประกันรวมกัน

มาตรา ๖๘๓ อันค้าประกันอย่างไม่มีจำกัคนั้นยอมคุ้มถึงดอกเบียและค่าสินไหม
ทดแทนซึ่งลูกหนี้ค้างชำระ ตลอดจนค่าภาระติดพันอันเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้รายนั้นด้วย

มาตรา ๖๘๔ ผู้ค้าประกันย่อมรับผิดชอบเพื่อค่าฤชาธรรมเนียมความซึ่งลูกหนี้จะต้องใช้
ให้แก่เจ้าหนี้ แต่ถ้าโจทก์ฟ้องคดีโดยมิได้เรียกให้ผู้ค้าประกันชำระหนี้ก่อนไซ้ ท่านว่าผู้ค้าประกัน
หาต้องรับผิดชอบเพื่อใช้ค่าฤชาธรรมเนียมเช่นนั้นไม่

มาตรา ๖๘๕ ถ้าเมื่อบังคับตามสัญญาค้าประกันนั้น ผู้ค้าประกันไม่ชำระหนี้ทั้งหมด
ของลูกหนี้ รวมทั้งดอกเบีย ค่าสินไหมทดแทน และอุปกรณ์ด้วยไซ้ หนี้ยังเหลืออยู่เท่าใด ท่านว่า
ลูกหนี้ยังคงรับผิดชอบต่อเจ้าหนี้ในส่วนของหนี้ส่วนนั้น

มาตรา ๖๘๕/๑ บรรดาข้อตกลงเกี่ยวกับการค้าประกันที่แตกต่างไปจากมาตรา
๖๘๑ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาตรา ๖๘๔ มาตรา ๖๘๘ และมาตรา ๖๘๙ เป็นโมฆะ

หมวด ๒
ผลก่อนชำระหนี้

มาตรา ๖๘๖ เมื่อลูกหนี้ผิดนัด ให้เจ้าหนี้มีหนังสือบอกกล่าวไปยังผู้ค้าประกัน
ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ลูกหนี้ผิดนัด และไม่ว่ากรณีจะเป็นประการใดเจ้าหนี้จะเรียกให้ผู้ค้า
ประกันชำระหนี้ก่อนที่หนังสือบอกกล่าวจะไปถึงผู้ค้าประกันมิได้ แต่ไม่ตัดสิทธิผู้ค้าประกันที่จะชำระ
หนี้เมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระ

ในกรณีที่เจ้าหนี้มิได้มีหนังสือบอกกล่าวภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ค้า
ประกันหลุดพ้นจากความรับผิดชอบในดอกเบียและค่าสินไหมทดแทน ตลอดจนค่าภาระติดพันอันเป็น
อุปกรณ์แห่งหนี้รายนั้นบรรดาที่เกิดขึ้นภายหลังจากพ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง

เมื่อเจ้าหนี้มีสิทธิเรียกให้ผู้ค้าประกันชำระหนี้หรือผู้ค้าประกันมีสิทธิชำระหนี้ได้ตาม
วรรคหนึ่ง ผู้ค้าประกันอาจชำระหนี้ทั้งหมดหรือใช้สิทธิชำระหนี้ตามเงื่อนไขและวิธีการในการชำระหนี้

^{๑๕} มาตรา ๖๘๕/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
(ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗

^{๑๖} มาตรา ๖๘๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและ
พาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ที่ลูกหนี้มีอยู่กับเจ้าหนีก่อนการผิณฑ์ชำระหนี้ ทั้งนี้ เฉพาะในส่วนที่ตนต้องรับผิดชอบก็ได้ และให้นำความในมาตรา ๗๐๑ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในระหว่างที่ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ตามเงื่อนไขและวิธีการในการชำระหนี้ของลูกหนี้ตามวรรคสาม เจ้าหนีกจะเรียกดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นเพราะเหตุที่ลูกหนี้ผิณฑ์ในระหว่างนั้นมีได้

การชำระหนี้ของผู้ค้ำประกันตามมาตรา^{๓๖๓}นี้ ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของผู้ค้ำประกันตามมาตรา ๖๙๓

มาตรา ๖๘๗ ผู้ค้ำประกันไม่จำต้องชำระหนี้ก่อนถึงเวลาที่กำหนดที่จะชำระ แม้ถึงว่า

ลูกหนี้จะไม่อาจถือเอาซึ่งประโยชน์แห่งเงื่อนไขเริ่มต้นหรือเวลาสุดสิ้นได้ต่อไปแล้ว

มาตรา ๖๘๘ เมื่อเจ้าหนีกทวงให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ ผู้ค้ำประกันจะขอให้เรียกลูกหนี้ชำระก่อนก็ได้ เว้นแต่ลูกหนี้จะถูกศาลพิพากษาให้เป็นคนล้มละลายเสียแล้ว หรือไม่ปรากฏว่าลูกหนี้ไปอยู่แห่งใดในพระราชอาณาเขต

มาตรา ๖๘๙ ถึงแม้จะได้เรียกให้ลูกหนี้ชำระหนี้ดังกล่าวมาในมาตรา^{๓๖๓}ก่อนนั้นแล้วก็ตาม ถ้าผู้ค้ำประกันพิสูจน์ได้ว่าลูกหนี้^{๓๖๓}นั้นมีทางที่จะชำระหนี้ได้ และการที่จะบังคับให้ลูกหนี้ชำระหนี้^{๓๖๓}นั้นจะไม่เป็นการยากไซ้ ท่านว่าเจ้าหนีกจะต้องบังคับการชำระหนี้รายนั้น^{๓๖๓}มาจากทรัพย์สินของลูกหนี้ก่อน

มาตรา ๖๙๐ ถ้าเจ้าหนีกมีทรัพย์สินของลูกหนี้ยึดถือไว้เป็นประกันไซ้ เมื่อผู้ค้ำประกันร้องขอ ท่านว่าเจ้าหนีกจะต้องให้ชำระหนี้^{๓๖๓}มาจากทรัพย์สินซึ่งเป็นประกันนั้นก่อน

มาตรา ๖๙๑ ในกรณีที่เจ้าหนีกกระทำการใด ๆ อันมีผลเป็นการลดจำนวนหนี้ที่มีการค้ำประกัน รวมทั้งดอกเบี้ย ค่าสินไหมทดแทน หรือค่าภาระติดพันอันเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้รายนั้น ถ้าลูกหนี้ได้ชำระหนี้ตามที่ไต่ลดแล้วก็ดี ลูกหนี้ชำระหนี้ตามที่ไต่ลดดังกล่าวไม่ครบถ้วนแต่ผู้ค้ำประกันได้ชำระหนี้ส่วนที่เหลือนั้นแล้วก็ดี ลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ตามที่ไต่ลดดังกล่าวแต่ผู้ค้ำประกันได้ชำระหนี้ตามที่ไต่ลดนั้นแล้วก็ดี ทั้งนี้ ไม่ว่าจะล่วงเลยกำหนดเวลาชำระหนี้ตามที่ไต่ลดดังกล่าวแล้วหรือไม่ก็ตาม ให้ผู้ค้ำประกันเป็นอันหลุดพ้นจากการค้ำประกัน

ข้อตกลงใดที่มีผลเป็นการเพิ่มภาระแก่ผู้ค้ำประกันให้มากกว่าที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง ข้อตกลงนั้นเป็นโมฆะ

มาตรา ๖๙๒ อายุความสะดุดหยุดลงเป็นโทษแก่ลูกหนี้^{๓๖๓}นั้น ย่อมเป็นโทษแก่ผู้ค้ำประกันด้วย

หมวด ๓

ผลภายหลังชำระหนี้

มาตรา ๖๙๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๖๕๓ ผู้ค้ำประกันซึ่งได้ชำระหนี้แล้ว ย่อมมีสิทธิที่จะไล่เบียดเอาจากลูกหนี้ เพื่อคืนเงินกับดอกเบี้ยและเพื่อการที่ต้องสูญหายหรือเสียหายไปอย่างใด ๆ เพราะการค้ำประกันนั้น อนึ่ง ผู้ค้ำประกันย่อมเข้ารับช่วงสิทธิของเจ้าหนี้บรรดามีเหนือลูกหนี้ด้วย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๖๕๔ นอกจากข้อต่อสู้ซึ่งผู้ค้ำประกันมีต่อเจ้าหนี้นั้น ท่านว่าผู้ค้ำประกันยังอาจยกข้อต่อสู้ทั้งหลายซึ่งลูกหนี้มีต่อเจ้าหนี้ขึ้นต่อสู้ได้ด้วย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๖๕๕ ผู้ค้ำประกันซึ่งละเลยไม่ยกข้อต่อสู้ของลูกหนี้ขึ้นต่อสู้เจ้าหนี้นั้น ท่านว่าย่อมสิ้นสิทธิที่จะไล่เบียดเอาแก่ลูกหนี้เพียงเท่าที่ไม่ยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้ว่ามีข้อต่อสู้เช่นนั้น และที่ไม่รู้นั้นมิได้เป็นเพราะความผิดของตนด้วย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๖๕๖ ผู้ค้ำประกันไม่มีสิทธิจะไล่เบียดเอาแก่ลูกหนี้ได้ ถ้าว่าตนได้ชำระหนี้แทนไปโดยมิได้บอกลูกหนี้ และลูกหนี้ยังมีความมาชำระหนี้ซ้ำอีก

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ในกรณีเช่นว่านี้ ผู้ค้ำประกันก็ได้แต่เพียงจะฟ้องเจ้าหนี้เพื่อคืนลาภมิควรได้เท่านั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๖๕๗ ถ้าเพราะการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งของเจ้าหนี้เอง เป็นเหตุให้ผู้ค้ำประกันไม่อาจเข้ารับช่วงได้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วนในสิทธิที่ดี จำนองก็ดี จำนำก็ดี และบุริมสิทธิอันได้ให้ไว้แก่เจ้าหนี้แต่ก่อนหรือในขณะที่ทำสัญญาค้ำประกันเพื่อชำระหนี้้นั้น ท่านว่าผู้ค้ำประกันย่อมหลุดพ้นจากความรับผิดเพียงเท่าที่ตนต้องเสียหายเพราะการนั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมวด ๔
ความระงับสิ้นไปแห่งการค้ำประกัน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๖๕๘ อันผู้ค้ำประกันย่อมหลุดพ้นจากความรับผิดในขณะที่เมื่อหนี้ของลูกหนี้ระงับสิ้นไปไม่ว่าเพราะเหตุใด ๆ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๖๕๙ การค้ำประกันเพื่อกิจการเนื่องกันไปหลายคราวไม่มีจำกัดเวลาเป็นอันคุณแก่เจ้าหนี้นั้น ท่านว่าผู้ค้ำประกันอาจเลิกเสียเพื่อคราวอันเป็นอนาคตได้ โดยบอกกล่าวความประสงค์นั้นแก่เจ้าหนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ในกรณีเช่นนี้ ท่านว่าผู้ค้ำประกันไม่ต้องรับผิดในกิจการที่ลูกหนี้กระทำลงภายหลังคำบอกกล่าวนั้นได้ไปถึงเจ้าหนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๗๐๐^{๑๔} ถ้าคำประกันนี้อันจะต้องชำระ ณ เวลาที่กำหนดแน่นอนและ
เจ้าหนี้ยอมผ่อนเวลาให้แก่ลูกหนี้ ผู้ค้ำประกันยอมหลุดพ้นจากความรับผิด เว้นแต่ผู้ค้ำประกันจะได้ตกลง
ด้วยในการผ่อนเวลานั้น

ข้อตกลงที่ผู้ค้ำประกันทำไว้ล่วงหน้าก่อนเจ้าหนี้ผ่อนเวลาอันมีผลเป็นการยินยอมให้
เจ้าหนี้ผ่อนเวลา ข้อตกลงนั้นใช้บังคับมิได้

มาตรา ๗๐๑ ผู้ค้ำประกันจะขอชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ตั้งแต่เมื่อถึงกำหนดชำระก็ได้
ถ้าเจ้าหนี้ไม่ยอมรับชำระหนี้ ผู้ค้ำประกันก็เป็นอันหลุดพ้นจากความรับผิด

ลักษณะ ๑๒

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมวด ๑

บทเบ็ดเสร็จทั่วไป

มาตรา ๗๐๒ อันว่าจำนองนั้น คือสัญญาซึ่งบุคคลคนหนึ่ง เรียกว่าผู้จำนอง เขา
ทรัพย์สินตราไว้แก่บุคคลอีกคนหนึ่ง เรียกว่าผู้รับจำนอง เป็นประกันการชำระหนี้ โดยไม่ส่งมอบ
ทรัพย์สินนั้นให้แก่ผู้รับจำนอง

ผู้รับจำนองชอบที่จะได้รับชำระหนี้จากทรัพย์สินที่จำนองก่อนเจ้าหนี้สามัญมิพักต้อง
พิเคราะห์ว่ากรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินจะได้โอนไปยังบุคคลภายนอกแล้วหรือหาไม่

มาตรา ๗๐๓ อันสังหาริมทรัพย์นั้นอาจจำนองได้ไม่ว่าประเภทใด ๆ
สังหาริมทรัพย์อันจะกล่าวต่อไปนี้ก็อาจจำนองได้ดุจกัน หากว่าได้จดทะเบียนไว้แล้ว

ตามกฎหมาย คือ

- (๑) เรือมีระวางตั้งแต่ห้าตันขึ้นไป
- (๒) แพง
- (๓) สัตว์พาหนะ
- (๔) สังหาริมทรัพย์อื่นใด ๆ ซึ่งกฎหมายหากบัญญัติไว้ให้จดทะเบียนเฉพาะการ

มาตรา ๗๐๔ สัญญาจำนองต้องระบุทรัพย์สินซึ่งจำนอง

มาตรา ๗๐๕ การจำนองทรัพย์สินนั้น นอกจากผู้เป็นเจ้าของในขณะนั้นแล้ว ท่าน
ว่าใครอื่นจะจำนองหาได้ไม่

^{๑๔} มาตรา ๗๐๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและ
พาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗

^{๑๕} มาตรา ๗๐๓ วรรคสอง (๑) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย
แพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๔๘

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๗๐๖ บุคคลมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินแต่ภายในบังคับเงื่อนไขเช่นใด จะ
จำนองทรัพย์สินนั้นได้แต่ภายในบังคับเงื่อนไขเช่นนั้น

มาตรา ๗๐๗ บทบัญญัติมาตรา ๖๘๑ ว่าด้วยค้ำประกันนั้น ท่านให้ใช้ได้ในการ
จำนอง อนุโลมตามควร

มาตรา ๗๐๘ สัญญาจำนองนั้นต้องมีจำนวนเงินระบุไว้เป็นเงินไทยเป็นจำนวน
แน่ตรงตัว หรือจำนวนขั้นสูงสุดที่ได้เอาทรัพย์สินจำนองนั้นตราไว้เป็นประกัน

มาตรา ๗๐๙ บุคคลคนหนึ่งจะจำนองทรัพย์สินของตนไว้เพื่อประกันหนี้อันบุคคล
อื่นจะต้องชำระ ก็ให้ทำได้

มาตรา ๗๑๐ ทรัพย์สินหลายสิ่งมีเจ้าของคนเดียวหรือหลายคนจะจำนองเพื่อ
ประกันการชำระหนี้แต่รายหนึ่งรายเดียว ท่านก็ให้ทำได้

และในการนี้คู่สัญญาจะตกลงกันดังต่อไปนี้ก็ได้ คือว่า

- (๑) ให้ผู้รับจำนองใช้สิทธิบังคับเอาแก่ทรัพย์สินซึ่งจำนองตามลำดับอนุระบุไว้
- (๒) ให้ถือเอาทรัพย์สินแต่ละสิ่งเป็นประกันหนี้เฉพาะแต่ส่วนหนึ่งส่วนใดที่ระบุไว้

มาตรา ๗๑๑ การที่จะตกลงกันไว้เสียแต่ก่อนเวลาหนึ่งถึงกำหนดชำระเป็นข้อความ
อย่างใดอย่างหนึ่งว่า ถ้าไม่ชำระหนี้ ให้ผู้รับจำนองเข้าเป็นเจ้าของทรัพย์สินซึ่งจำนอง หรือว่าให้จัดการ
แก่ทรัพย์สินนั้นเป็นประการอื่นอย่างใด นอกจากตามบทบัญญัติทั้งหลายว่าด้วยการบังคับจำนองนั้น
ไซ้ ข้อตกลงเช่นนั้นท่านว่าไม่สมบูรณ์

มาตรา ๗๑๒ แม้ถึงว่ามีข้อสัญญาเป็นอย่างอื่นก็ตาม ทรัพย์สินซึ่งจำนองไว้แก่บุคคล
คนหนึ่งนั้น ท่านว่าจะเอาไปจำนองแก่บุคคลอีกคนหนึ่ง ในระหว่างเวลาที่สัญญาก่อนยังมีอายุอยู่ก็ได้

มาตรา ๗๑๓ ถ้ามิได้ตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่นในสัญญาจำนอง ท่านว่าผู้จำนองจะ
ชำระหนี้จำนองเป็นงวด ๆ ก็ได้

มาตรา ๗๑๔ อันสัญญาจำนองนั้น ท่านว่าต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อ
พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๗๑๔/๑^{๒๐} บรรดาข้อตกลงเกี่ยวกับการจำนองที่แตกต่างไปจากมาตรา
๗๒๘ มาตรา ๗๒๙ และมาตรา ๗๓๕ เป็นโมฆะ

^{๒๐} มาตรา ๗๑๔/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
(ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมวด ๒

สิทธิจำนองครอบเพียงใด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๗๑๕ ทรัพย์สินซึ่งจำนองย่อมเป็นประกันเพื่อการชำระหนี้กับทั้งค่าอุปกรณ
ต่อไปนี้ด้วย คือ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๑) ดอกเบี้ย

(๒) ค่าสินไหมทดแทนในการไม่ชำระหนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๓) ค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับจำนอง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๗๑๖ จำนองย่อมครอบคลุมไปถึงบรรดาทรัพย์สินซึ่งจำนองหมดทุกสิ่ง แม้จะได้
ชำระหนี้แล้วบางส่วน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๗๑๗ แม้ว่าทรัพย์สินซึ่งจำนองจะแบ่งออกเป็นหลายส่วนก็ตาม ท่านว่า
จำนองก็ยังคงครอบคลุมไปถึงส่วนเหล่านั้นหมดทุกส่วนด้วยกันอยู่นั่นเอง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ถึงกระนั้นก็ดี ถ้าผู้รับจำนองยินยอมด้วย ท่านว่าจะโอนทรัพย์สินส่วนหนึ่งส่วนใดไป
ปลอดจากจำนองก็ให้ทำได้ แต่ความยินยอมดังกล่าวนี้หากมิได้จดทะเบียน ท่านว่าจะยกเอาขึ้นเป็นข้อ
ต่อสู้แก่บุคคลภายนอกหาได้ไม่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๗๑๘ จำนองย่อมครอบคลุมไปถึงทรัพย์สินทั้งปวงอันติดพันอยู่กับทรัพย์สินซึ่ง
จำนอง แต่ต้องอยู่ภายในบังคับซึ่งท่านจำกัดไว้ในสามมาตราต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๗๑๙ จำนองที่ดินไม่ครอบคลุมไปถึงเรือนโรงอันผู้จำนองปลูกสร้างลงในที่ดิน
ภายหลังวันจำนอง เว้นแต่จะมีข้อความกล่าวไว้โดยเฉพาะในสัญญาว่าให้ครอบคลุมไปถึง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

แต่กระนั้นก็ดี ผู้รับจำนองจะให้ขายเรือนโรงนั้นรวมไปกับที่ดินด้วยก็ได้ แต่ผู้รับ
จำนองอาจใช้บุริมสิทธิของตนได้เพียงแก่ราคาที่ดินเท่านั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๗๒๐ จำนองเรือนโรงหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นซึ่งได้ทำขึ้นไว้บนดินหรือใต้
ดิน ในที่ดินอันเป็นของคนอื่นเขานั้นย่อมไม่ครอบคลุมไปถึงที่ดินนั้นด้วย ฉะนั้นโดยกลับกันก็ฉะนั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๗๒๑ จำนองไม่ครอบคลุมไปถึงดอกผลแห่งทรัพย์สินซึ่งจำนอง เว้นแต่เมื่อ
ผู้รับจำนองได้บอกกล่าวแก่ผู้จำนองหรือผู้รับโอนแล้วว่าตนจำนองจะบังคับจำนอง

หมวด ๓

สิทธิและหน้าที่ของผู้รับจำนองและผู้จำนอง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๗๒๒ ถ้าทรัพย์สินได้จำนองแล้ว และภายหลังที่จดทะเบียนจำนองมีเจต

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ทะเบียนการระจำยอมหรือทรัพย์สินหรืออย่างอื่น โดยผู้รับจำนองมิได้ยินยอมด้วยไซ้ ท่านว่าสิทธิจำนอง ย่อมเป็นใหญ่กว่าการระจำยอมหรือทรัพย์สินหรืออย่างอื่นนั้น หากว่าเป็นที่เสื่อมเสียแก่สิทธิของผู้รับ จำนองในเวลาบังคับจำนองก็ให้ลบสิทธิที่กล่าวหลังนั้นเสียจากทะเบียน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๗๒๓ ถ้าทรัพย์สินซึ่งจำนองบุบสลาย หรือถ้าทรัพย์สินซึ่งจำนองแต่สิ่งใดสิ่ง หนึ่งสูญหายหรือบุบสลาย เป็นเหตุให้ไม่เพียงพอแก่การประกันไซ้ ท่านว่าผู้รับจำนองจะบังคับ จำนองเสียในทันทีก็ได้ เว้นแต่เมื่อเหตุนั้นมีได้เป็นเพราะความผิดของผู้จำนอง และผู้จำนองก็เสนอจะ จำนองทรัพย์สินอื่นแทนให้มีราคาเพียงพอ หรือเสนอจะรับซ่อมแซมแก้ไขความบุบสลายนั้นภายใน เวลาอันสมควรแก่เหตุ

มาตรา ๗๒๔ ผู้จำนองใดได้จำนองทรัพย์สินของตนไว้เพื่อประกันหนี้อันบุคคลอื่น จะต้องชำระแล้วและเข้าชำระหนี้เสียเองแทนลูกหนี้เพื่อจะปิดป้องมิให้ต้องบังคับจำนอง ท่านว่าผู้ จำนองนั้นชอบที่จะได้รับเงินใช้คืนจากลูกหนี้ตามจำนวนที่ตนได้ชำระไป

ถ้าว่าต้องบังคับจำนอง ท่านว่าผู้จำนองชอบที่จะได้รับเงินใช้คืนจากลูกหนี้ตาม จำนวนซึ่งผู้รับจำนองจะได้รับใช้หนี้จากการบังคับจำนองนั้น

มาตรา ๗๒๕ เมื่อบุคคลสองคนหรือกว่านั้นต่างได้จำนองทรัพย์สินแห่งตนเพื่อ ประกันหนี้แต่รายหนึ่งรายเดียวอันบุคคลอื่นจะต้องชำระและมีได้ระบุลำดับไว้ไซ้ ท่านว่าผู้จำนองซึ่ง ได้เป็นผู้ชำระหนี้ หรือเป็นเจ้าของทรัพย์สินซึ่งต้องบังคับจำนองนั้นห้ามสิทธิจะไล่เบียดเอาแก่ผู้จำนอง อื่น ๆ ต่อไปได้ไม่

มาตรา ๗๒๖ เมื่อบุคคลหลายคนต่างได้จำนองทรัพย์สินแห่งตนเพื่อประกันหนี้แต่ รายหนึ่งรายเดียวอันบุคคลอื่นจะต้องชำระและได้ระบุลำดับไว้ด้วยไซ้ ท่านว่าการที่ผู้รับจำนองยอม ปลดหนี้ให้แก่ผู้จำนองคนหนึ่งนั้น ย่อมทำให้ผู้จำนองคนหลัง ๆ ได้หลุดพ้นด้วยเพียงขนาดที่เขาต้องรับ ความเสียหายแต่การนั้น

มาตรา ๗๒๗^{๒๑} ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๖๙๑ มาตรา ๖๙๗ มาตรา ๗๐๐ และ มาตรา ๗๐๑ มาใช้บังคับกับกรณีที่บุคคลจำนองทรัพย์สินเพื่อประกันหนี้อันบุคคลอื่นจะต้องชำระด้วย โดยอนุโลม

มาตรา ๗๒๗/๑^{๒๒} ไม่ว่ากรณีจะเป็นประการใด ผู้จำนองซึ่งจำนองทรัพย์สินของตน ไว้เพื่อประกันหนี้อันบุคคลอื่นจะต้องชำระ ไม่ต้องรับผิดชอบในหนี้เกินราคาทรัพย์สินที่จำนองในเวลา ที่ บังคับจำนองหรือเอาทรัพย์สินจำนองหลุด

ข้อตกลงใดอันมีผลให้ผู้จำนองรับผิดชอบที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง หรือให้ผู้จำนองรับ

^{๒๑} มาตรา ๗๒๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและ พยานิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗

^{๒๒} มาตรา ๗๒๗/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพยานิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ผิดอย่างผู้ค้าประกัน ข้อตกลงนั้นเป็นโมฆะ ทั้งนี้ ไม่ว่าข้อตกลงนั้นจะมีอยู่ในสัญญาจ้างหรือทำเป็นข้อตกลงต่างหาก

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา หมวด ๔ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

การบังคับจ้าง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๗๒๘^{๒๓} เมื่อจะบังคับจ้างนั้น ผู้รับจ้างต้องมีหนังสือบอกกล่าวไปยัง

ลูกหนีก่อนจะให้ชำระหนี้ภายในเวลาอันสมควรซึ่งต้องไม่น้อยกว่าหกสิบวันนับแต่วันที่ลูกหนี้ได้รับคำบอกกล่าวนั้น ถ้าและลูกหนี้ละเลยเสียไม่ปฏิบัติตามคำบอกกล่าว ผู้รับจ้างจะฟ้องคดีต่อศาลเพื่อให้พิพากษาสั่งให้ยึดทรัพย์สินซึ่งจำนองและให้ขายทอดตลาดก็ได้

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นกรณีผู้จำนองซึ่งจำนองทรัพย์สินของตนไว้เพื่อประกันหนี้อันบุคคลอื่นต้องชำระ ผู้รับจ้างต้องส่งหนังสือบอกกล่าวดังกล่าวให้ผู้จำนองทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ส่งหนังสือแจ้งให้ลูกหนี้ทราบ ถ้าผู้รับจ้างมิได้ดำเนินการภายในกำหนดเวลาสิบห้าวันนั้น ให้ผู้จำนองเช่นว่านั้นหลุดพ้นจากความรับผิดชอบในดอกเบี้ยและค่าสินไหมทดแทนซึ่งลูกหนี้ค้างชำระตลอดจนค่าภาระติดพันอันเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้รายนั้นบรรดาที่เกิดขึ้นนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาสิบห้าวันดังกล่าว

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๗๒๙^{๒๔} ในการบังคับจ้างตามมาตรา ๗๒๘ ถ้าไม่มีการจำนองรายอื่น

หรือบุริมสิทธิอื่นอันได้จดทะเบียนไว้เหนือทรัพย์สินอันเดียวกันนี้ ผู้รับจ้างจะฟ้องคดีต่อศาลเพื่อเรียกเอาทรัพย์สินจำนองหลุดภายในบังคับแห่งเงื่อนไขดังกล่าวต่อไปนี้แทนการขายทอดตลาดก็ได้

(๑) ลูกหนี้ได้ขาดส่งดอกเบี้ยมาแล้วเป็นเวลาถึงห้าปี และ

(๒) ผู้รับจ้างแสดงให้เห็นที่พอใจแก่ศาลว่าราคาทรัพย์สินนั้นน้อยกว่าจำนวนเงิน

อันค้างชำระ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๗๒๙/๑^{๒๕} เวลาใด ๆ หลังจากที่หนี้ถึงกำหนดชำระ ถ้าไม่มีการจำนองราย

อื่นหรือบุริมสิทธิอื่นอันได้จดทะเบียนไว้เหนือทรัพย์สินอันเดียวกันนี้ ผู้จำนองมีสิทธิแจ้งเป็นหนังสือไปยังผู้รับจ้างเพื่อให้ผู้รับจ้างดำเนินการให้มีการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่จำนองโดยไม่ต้องฟ้องเป็นคดีต่อศาล โดยผู้รับจ้างต้องดำเนินการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่จำนองภายในเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งนั้น ทั้งนี้ ให้ถือว่าหนังสือแจ้งของผู้จำนองเป็นหนังสือยินยอมให้ขาย

ทอดตลาด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๒๓} มาตรา ๗๒๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗

^{๒๔} มาตรา ๗๒๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗

^{๒๕} มาตรา ๗๒๙/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ในกรณีที่ผู้รับจำนองไม่ได้ดำเนินการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่จำนองภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง ให้ผู้จำนองพ้นจากความรับผิดในดอกเบี้ยและค่าสินไหมทดแทนซึ่งลูกหนี้ค้างชำระ ตลอดจนค่าภาระติดพันอันเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้รายนั้นบรรดาที่เกิดขึ้นภายหลังวันที่พ้นกำหนดเวลาดังกล่าว

เมื่อผู้รับจำนองขายทอดตลาดทรัพย์สินที่จำนองได้เงินสุทธิจำนวนเท่าใด ผู้รับจำนองต้องจัดสรรชำระหนี้และอุปกรณ์ให้เสร็จสิ้นไป ถ้ายังมีเงินเหลือก็ต้องส่งคืนให้แก่ผู้จำนอง หรือแก่บุคคลผู้ควรจะได้เงินนั้น แต่ถ้าได้เงินน้อยกว่าจำนวนที่ค้างชำระ ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗๓๓ และในกรณีที่ผู้จำนองเป็นบุคคลซึ่งจำนองทรัพย์สินเพื่อประกันหนี้อื่นบุคคลอื่นจะต้องชำระ ผู้จำนองย่อมรับผิดชอบเท่าที่มาตรา ๗๒๗/๑ กำหนดไว้

มาตรา ๗๓๐ เมื่อทรัพย์สินอันหนึ่งอันเดียวได้จำนองแก่ผู้รับจำนองหลายคนด้วยกัน ท่านให้ถือลำดับผู้รับจำนองเรียงตามวันและเวลาจดทะเบียน และผู้รับจำนองคนก่อนจักได้รับใช้หนี้ก่อนผู้รับจำนองคนหลัง

มาตรา ๗๓๑ อันผู้รับจำนองคนหลังจะบังคับตามสิทธิของตนให้เสียหายแก่ผู้รับจำนองคนก่อนนั้น ท่านว่าหาอาจทำได้ไม่

มาตรา ๗๓๒ ทรัพย์สินซึ่งจำนองขายทอดตลาดได้เงินเป็นจำนวนสุทธิเท่าใด ท่านให้จัดใช้แก่ผู้รับจำนองเรียงตามลำดับ และถ้ายังมีเงินเหลืออยู่อีก ก็ให้ส่งมอบแก่ผู้จำนอง

มาตรา ๗๓๓ ถ้าเอาทรัพย์สินจำนองหลุดและราคาทรัพย์สินนั้นมีประมาณต่ำกว่าจำนวนเงินที่ค้างชำระกันอยู่ก็ดี หรือถ้าเอาทรัพย์สินซึ่งจำนองออกขายทอดตลาดใช้หนี้ได้เงินจำนวนสุทธิน้อยกว่าจำนวนเงินที่ค้างชำระกันอยู่นั้นก็ดี เงินยังขาดจำนวนอยู่เท่าใดลูกหนี้ไม่ต้องรับผิดชอบในเงินนั้น

มาตรา ๗๓๔ ถ้าจำนองทรัพย์สินหลายสิ่งเพื่อประกันหนี้แต่รายหนึ่งรายเดียวและมีได้ระบลำดับไว้ไซ้ ท่านว่าผู้รับจำนองจะใช้สิทธิของตนบังคับแก่ทรัพย์สินนั้น ๆ ทั้งหมด หรือแต่เพียงบางสิ่งก็ได้ แต่ท่านห้ามมิให้ท่านนั้นแก่ทรัพย์สินมากกว่าที่จำเป็นเพื่อใช้หนี้ตามสิทธิแห่งตน

ถ้าผู้รับจำนองใช้สิทธิของตนบังคับแก่ทรัพย์สินทั้งหมดพร้อมกัน ท่านให้แบ่งภาระแห่งหนี้ที่กระจายไปตามส่วนราคาแห่งทรัพย์สินนั้น ๆ เว้นแต่ในกรณีที่ได้ระบลำดับเงินจำนองไว้เฉพาะทรัพย์สินแต่ละสิ่ง ๆ เป็นจำนวนเท่าใด ท่านให้แบ่งกระจายไปตามจำนวนเงินจำนองที่ระบุไว้เฉพาะทรัพย์สินนั้น ๆ

แต่ถ้าผู้รับจำนองใช้สิทธิของตนบังคับแก่ทรัพย์สินอันใดอันหนึ่งแต่เพียงสิ่งเดียวไซ้ ผู้รับจำนองจะให้ชำระหนี้อันเป็นส่วนของตนทั้งหมดจากทรัพย์สินอันนั้นก็ได้ ในกรณีเช่นนั้น ท่านให้ถือว่าผู้รับจำนองคนถัดไปโดยลำดับย่อมเข้ารับช่วงสิทธิของผู้รับจำนองคนก่อนและจะเข้าบังคับจำนองแทนที่คนก่อนก็ได้แต่เพียงเท่าจำนวนซึ่งผู้รับจำนองคนก่อนจะพึงได้รับจากทรัพย์สินอื่น ๆ

๒๖ มาตรา ๗๓๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พุทธศักราช ๒๔๗๘

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตามบทบัญญัติดังกล่าวมาในวรรคก่อนนั้น

มาตรา ๗๓๕^{๒๗} เมื่อผู้รับจ้างของคนใดจะบังคับจ้างของเขาแก่ผู้รับโอนทรัพย์สินซึ่ง
จ้าง ผู้รับจ้างต้องมีจดหมายบอกกล่าวแก่ผู้รับโอนล่วงหน้าเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าหกสัปดาห์
ก่อน จึงจะบังคับจ้างได้

หมวด ๕

สิทธิและหน้าที่ของผู้รับโอนทรัพย์สินซึ่งจ้าง

มาตรา ๗๓๖ ผู้รับโอนทรัพย์สินซึ่งจ้างจะไถ่ถอนจ้างก็ได้ ถ้าหากมิได้เป็นตัว
ลูกหนี้หรือผู้ค้ำประกัน หรือเป็นทายาทของลูกหนี้หรือผู้ค้ำประกัน

มาตรา ๗๓๗^{๒๘} ผู้รับโอนจะไถ่ถอนจ้างเมื่อใดก็ได้ แต่ถ้าผู้รับจ้างได้บอกกล่าว
ว่าจะบังคับจ้าง ผู้รับโอนต้องไถ่ถอนจ้างภายในหกสัปดาห์นับแต่วันรับคำบอกกล่าว

มาตรา ๗๓๘ ผู้รับโอนซึ่งประสงค์จะไถ่ถอนจ้างต้องบอกกล่าวความประสงค์นั้น
แก่ผู้เป็นลูกหนี้ขึ้นต้น และต้องส่งค่าเสนอไปยังบรรดาเจ้าหนี้ที่ได้จดทะเบียน ไม่ว่าในทางจ้างหรือ
ประการอื่นว่าจะรับใช้เงินให้เป็นจำนวนอันสมควรกับราคาทรัพย์สินนั้น

ค่าเสนอนั้นให้แจ้งข้อความทั้งหลายต่อไปนี้ คือ

- (๑) ตำแหน่งแหล่งที่และลักษณะแห่งทรัพย์สินซึ่งจ้าง
- (๒) วันซึ่งโอนกรรมสิทธิ์
- (๓) ชื่อเจ้าของเดิม
- (๔) ชื่อและภูมิลำเนาของผู้รับโอน
- (๕) จำนวนเงินที่เสนอว่าจะใช้
- (๖) จำนวนยอดจำนวนเงินที่ค้างชำระแก่เจ้าหนี้คนหนึ่ง ๆ รวมทั้งอุปกรณ์และ

จำนวนเงินที่จะจัดเป็นส่วนใช้แก่บรรดาเจ้าหนี้ตามลำดับกัน

อนึ่ง ให้คัดสำเนารายงานจดทะเบียนของเจ้าพนักงานในเรื่องทรัพย์สินซึ่งจ้างนั้น

อันเจ้าพนักงานรับรองว่าเป็นสำเนาถูกต้องแล้วส่งไปด้วย

มาตรา ๗๓๙ ถ้าเจ้าหนี้คนหนึ่งคนใดไม่ยอมรับค่าเสนอ เจ้าหนี้คนนั้นต้องฟ้องคดี
ต่อศาลภายในเดือนหนึ่งนับแต่วันมีค่าเสนอเพื่อให้ศาลพิพากษาสั่งขายทอดตลาดทรัพย์สินซึ่งจ้าง
นั้น แต่ว่าเจ้าหนี้นั้นจะต้องปฏิบัติตามการดังกล่าวต่อไปนี้ด้วย คือ

- (๑) ออกเงินตรองค่าฤชาธรรมเนียมการขายทอดตลาด

^{๒๗} มาตรา ๗๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและ
พาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗

^{๒๘} มาตรา ๗๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและ
พาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๒) ต้องเข้าสู่ราคาเอง หรือแต่งคนเข้าสู่ราคาเป็นจำนวนเงินสูงกว่าที่ผู้รับโอนเสนอ
จะใช้

(๓) บอกกล่าวการที่ตนไม่ยอมนั้นให้ผู้รับโอนและเจ้าหน้าที่คนอื่น ๆ บรรดาได้จดทะเบียน กับทั้งเจ้าของทรัพย์สินก่อนและลูกหนี้ชั้นต้นทราบด้วย

มาตรา ๗๔๐ ถ้าขายทอดตลาดได้เงินจำนวนสุทธิลำจำนวนเงินที่ผู้รับโอนเสนอว่า
จะใช้ ท่านให้ผู้รับโอนเป็นผู้ออกใช้ค่าค่าธรรมเนียมในการขายทอดตลาด ถ้าได้ไม่ถึงลำจำนวน ท่าน
ให้เจ้าหน้าที่ผู้ร้องขอให้ขายทอดตลาดเป็นผู้ออก

มาตรา ๗๔๑ เมื่อเจ้าหน้าที่ทั้งหลายได้สนองรับคำเสนอทั่วทุกคนแล้ว โดยแสดงออก
ชัดหรือโดยปริยายก็ดี ท่านว่าจำนองหรือบุริมสิทธิก็เป็นอันไถ่ถอนได้ด้วยผู้รับโอนใช้เงิน หรือวางเงิน
ตามจำนวนที่เสนอจะใช้แทนการชำระหนี้

มาตรา ๗๔๒ ถ้าการบังคับจำนองก็ดี ถอนจำนองก็ดี เป็นเหตุให้ทรัพย์สินซึ่งจำนอง
หลุดมือไปจากบุคคลผู้ได้ทรัพย์สินนั้นไว้แต่ก่อนไซ้ ท่านว่าการที่ทรัพย์สินหลุดมือไปเช่นนั้นหาจะมีผล
ย้อนหลังไม่ และบุริมสิทธิทั้งหลายของเจ้าหน้าที่ที่ทรัพย์สินหลุดมือไปอันมีอยู่เหนือทรัพย์สินและได้
จดทะเบียนไว้แล้ว ก็ย่อมเข้าอยู่ในลำดับหลังบุริมสิทธิอันเจ้าหน้าที่ของผู้จำนอง หรือเจ้าของคนก่อนได้จดทะเบียนไว้

ในกรณีเช่นนี้ ถ้าสิทธิใด ๆ อันมีอยู่เหนือทรัพย์สินซึ่งจำนองเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่
บุคคลผู้ได้ทรัพย์สินซึ่งจำนองไว้แต่ก่อนได้ระงับไปแล้วด้วยเคลื่อนกลิ้งกันในขณะที่ได้ทรัพย์สินนั้นมา
ไซ้ สิทธินั้นท่านให้กลับคืนมาเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลผู้นั้นได้อีก ในเมื่อทรัพย์สินซึ่งจำนองกลับ
หลุดมือไป

มาตรา ๗๔๓ ถ้าผู้รับโอนได้ทำให้ทรัพย์สินซึ่งจำนองเสื่อมราคาลงเพราะการกระทำ
หรือความประมาทเลินเล่อแห่งตน เป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ทั้งหลายผู้มีสิทธิจำนองหรือบุริมสิทธิเหนือ
ทรัพย์สินนั้นต้องเสียหายไซ้ ท่านว่าผู้รับโอนจะต้องรับผิดชอบเพื่อความเสียหายนั้น อย่างไรก็ดี อันผู้รับ
โอนจะเรียกเอาเงินจำนวนใด ๆ ซึ่งตนได้ออกไป หรือเรียกให้ชดใช้ค่าใช้จ่ายที่ตนได้ทำให้ทรัพย์สินตี
ขึ้นนั้น ท่านว่าหาอาจจะเรียกได้ไม่ เว้นแต่ที่เป็นการทำให้ทรัพย์สินนั้นงอราคาขึ้น และจะเรียกได้
เพียงเท่าจำนวนราคาที่งอกขึ้นเมื่อขายทอดตลาดเท่านั้น

ความระงับสิ้นไปแห่งสัญญาจำนอง

มาตรา ๗๔๔^{๒๙} อันจำนองย่อมระงับสิ้นไป

(๑) เมื่อหนี้ที่ประกันระงับสิ้นไปด้วยเหตุประการอื่นใดมิใช่เหตุอายุความ

^{๒๙} มาตรา ๗๔๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและ
พาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๒) เมื่อปลดจ้างองให้แก่ผู้จ้างองด้วยหนังสือเป็นสำคัญ

(๓) เมื่อผู้จ้างองหลุดพ้น

(๔) เมื่อถอนจ้างอง

(๕) เมื่อขายทอดตลาดทรัพย์สินซึ่งจ้างองตามคำสั่งศาลอันเนื่องมาแต่การบังคับ

จ้างองหรือถอนจ้างอง หรือเมื่อมีการขายทอดตลาดทรัพย์สินตามมาตรา ๗๒๘/๑

(๖) เมื่อเอาทรัพย์สินซึ่งจ้างองนั้นหลุด

มาตรา ๗๔๕ ผู้รับจ้างองจะบังคับจ้างองแม้เมื่อหน้าที่ประกันนั้นขาดอายุความแล้ว
ก็ได้ แต่จะบังคับเอาดอกเบี้ยที่ค้างชำระในการจ้างองเกินกว่าห้าปีไม่ได้

มาตรา ๗๔๖ การชำระหนี้ไม่ว่าครั้งใด ๆ สิ้นเชิงหรือแต่บางส่วนก็ดี การระงับหนี้
อย่างใด ๆ ก็ดี การตกลงกันแก้ไขเปลี่ยนแปลงจ้างองหรือหนี้อื่นจ้างองเป็นประกันนั้นเป็นประการใด
ก็ดี ท่านว่าต้องนำความไปจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ในเมื่อมีคำขอร้องของผู้มีส่วนได้เสีย
มิฉะนั้นท่านห้ามมิให้ยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้บุคคลภายนอก

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา	
ปฏิบัติหน้าที่	
สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	
เลขรับ.....	1392
วันที่.....	๓๐ ก.พ. ๒๕๕๘
เวลา.....	๑๐.๓๙ น.

ที่ นร ๐๕๐๗/๒๑๙๖

สำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จำนวน ๒ ฉบับ

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติในเรื่องนี้ จำนวน ๒ ฉบับ

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติยกเลิกกฎหมายบางฉบับ
ที่หมดความจำเป็นหรือซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย
แพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (แก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับคำประกันและจำนอง) จำนวน ๒ ฉบับ
ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เป็นเรื่องด่วน

จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว จำนวน ๒ ฉบับ พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล
และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาเป็นเรื่องด่วนต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พลเอก ป.ร.ล.
(ประวิตร วงษ์สุวรรณ)
รองนายกรัฐมนตรี รักษาการแทน
นายกรัฐมนตรี

กลุ่มงานบริหารทั่วไป	
รับที่.....	วันที่.....
เวลา.....	ส่ง.....
สำนักการประชุม	

กลุ่มงานพระราชบัญญัติ
รับที่..... ๓..... ๒๕๕๘
วันที่ ๑๐ / ก.พ. / ๒๕๕๘
เวลา..... ๑๑.๓๙ น.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๐๗ (อริสา)
โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘

สำนักการประชุม

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ...)

พ.ศ. ....

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังต่อไปนี้

(๓) กำหนดให้ผู้ค้าประกันที่เป็นนิติบุคคลสามารถผูกพันตนเพื่อรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมหรือในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วม และไม่มีสิทธิตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๘๘ มาตรา ๖๘๙ และมาตรา ๖๙๐ (เพิ่มวรรคสองของมาตรา ๖๘๑/๑)

(๒) กำหนดให้ข้อตกลงที่แตกต่างจากที่บัญญัติไว้เกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ของเจ้าหนี้และผู้ค้าประกันตามมาตรา ๖๘๖ เป็นโมฆะ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๘๕/๑)

(๓) แก้ไขเพิ่มเติมให้ผู้ค้าประกันได้รับประโยชน์จากการที่เจ้าหนี้กระทำการใด ๆ อันมีผลเป็นการลดจำนวนหนี้ให้แก่ลูกหนี้ และมีการชำระหนี้ตามที่ได้ลดแล้วภายในกำหนดเวลาชำระหนี้ตามข้อตกลงลดหนี้นั้น (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๙๑ วรรคหนึ่ง)

(๔) กำหนดให้ผู้ค้าประกันที่เป็นสถาบันการเงินหรือค้าประกันเพื่อสินจ้างเป็นปกติธุระสามารถทำข้อตกลงไว้ล่วงหน้ายินยอมให้มีการผ่อนเวลาได้ (เพิ่มวรรคสามของมาตรา ๗๐๑)

(๕) กำหนดให้ผู้มีอำนาจในการจัดการนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้จำนองทรัพย์สินของตนเพื่อประกันหนี้ของนิติบุคคลนั้น สามารถผูกพันตนอย่างผู้ค้าประกันโดยทำเป็นสัญญาค้าประกันต่างหากได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๒๗/๑ วรรคสอง)

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขบทบัญญัติของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในเรื่องการค้าประกันและจำนองเพื่อให้มีความเหมาะสมแก่การประกอบธุรกิจในปัจจุบัน สมควรกำหนดให้ผู้ค้าประกันที่เป็นนิติบุคคลสามารถผูกพันตนเพื่อรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมได้ รวมทั้งสามารถทำข้อตกลงล่วงหน้ายินยอมให้มีการผ่อนเวลาได้ หากเป็นสถาบันการเงินหรือประกอบอาชีพค้าประกันเพื่อสินจ้างเป็นปกติธุระ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๖๔๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๔๑ ในกรณีที่เจ้าหนี้กระทำการใด ๆ อันมีผลเป็นการลดจำนวนหนี้ที่มีการค้ำประกัน รวมทั้งดอกเบี้ย ค่าสินไหมทดแทน หรือค่าภาระติดพันอันเป็นอุปสรรคแห่งหนี้รายนั้น ถ้าลูกหนี้ได้ชำระหนี้ตามที่ไต่ลดแล้วก็ดี ลูกหนี้ชำระหนี้ตามที่ไต่ลดดังกล่าวไม่ครบถ้วนแต่ผู้ค้ำประกันได้ชำระหนี้ส่วนที่เหลือนั้นแล้วก็ดี ลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ตามที่ไต่ลดดังกล่าวแต่ผู้ค้ำประกันได้ชำระหนี้ตามที่ไต่ลดนั้นแล้วก็ดี ให้ผู้ค้ำประกันเป็นอันหลุดพ้นจากการค้ำประกัน”

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของมาตรา ๗๐๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗

“ความในวรรคสอง มิให้ใช้บังคับแก่กรณีผู้ค้ำประกันซึ่งเป็นสถาบันการเงินหรือค้ำประกันเพื่อสินจ้างเป็นปกติธุระ”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๗๒๗/๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อตกลงใดอันมีผลให้ผู้จ้างรับผิดชอบที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง หรือให้ผู้จ้างรับผิดชอบอย่างผู้ค้ำประกัน ข้อตกลงนั้นเป็นโมฆะ ไม่ว่าข้อตกลงนั้นจะมีอยู่ในสัญญาจ้างหรือทำเป็นข้อตกลงต่างหาก ทั้งนี้ เว้นแต่เป็นกรณีที่นิติบุคคลเป็นลูกหนี้และบุคคลผู้มีอำนาจในการจัดการนิติบุคคลนั้นเป็นผู้จ้างทรัพย์สินของตนไว้เพื่อประกันหนี้นั้นของนิติบุคคลและผู้จ้างได้ทำสัญญาค้ำประกันไว้เป็นสัญญาต่างหาก”

มาตรา ๘ - บทบัญญัติของพระราชบัญญัตินี้ไม่กระทบกระเทือนถึงสัญญาที่ได้ทำไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เว้นแต่กรณีที่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๙ ในกรณีที่เจ้าหนี้กระทำการใด ๆ นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ อันมีผลเป็นการลดจำนวนหนี้ที่มีการค้ำประกัน รวมทั้งดอกเบี้ย ค่าสินไหมทดแทน หรือค่าภาระติดพันอันเป็นอุปสรรคแห่งหนี้รายนั้น ให้ผู้ค้ำประกันเป็นอันหลุดพ้นจากการค้ำประกันตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๔๑ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของ
ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(แก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับค่าประกันและจำนอง)

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (แก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับค่าประกันและจำนอง) ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขบทบัญญัติของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ในเรื่องการค้ำประกันและจำนองเพื่อให้มีความเหมาะสมแก่การประกอบธุรกิจในปัจจุบัน สมควรกำหนดให้ผู้ค้ำประกันที่เป็นนิติบุคคลสามารถผูกพันตนเพื่อรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมได้ รวมทั้งสามารถทำข้อตกลงล่วงหน้ายินยอมให้มีการผ่อนเวลาได้ หากเป็นสถาบันการเงินหรือประกอบอาชีพค้ำประกันเพื่อสินจ้างเป็นปกติธุระ

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (แก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับค่าประกันและจำนอง) มีสาระสำคัญ ดังนี้

(๑) กำหนดให้ผู้ค้ำประกันที่เป็นนิติบุคคลสามารถผูกพันตนเพื่อรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมหรือในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วม และไม่มีสิทธิตั้งที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๔๘ มาตรา ๖๔๙ และมาตรา ๖๕๐ (ร่างมาตรา ๓)

(๒) กำหนดให้ข้อตกลงที่แตกต่างจากที่บัญญัติไว้เกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ของเจ้าหนี้และผู้ค้ำประกันตามมาตรา ๖๔๖ เป็นโมฆะ (ร่างมาตรา ๔)

(๓) แก้ไขเพิ่มเติมให้ผู้ค้ำประกันได้รับประโยชน์จากการที่เจ้าหนี้กระทำการใด ๆ อันมีผลเป็นการลดจำนวนหนี้ให้แก่ลูกหนี้ และมีการชำระหนี้ตามที่ได้สแตแล้วภายในกำหนดเวลาชำระหนี้ตามข้อตกลงลดหนี้ (ร่างมาตรา ๕)

(๔) กำหนดให้ผู้ค้ำประกันที่เป็นสถาบันการเงินหรือค้ำประกันเพื่อสินจ้างเป็นปกติธุระสามารถทำข้อตกลงไว้ล่วงหน้ายินยอมให้มีการผ่อนเวลาได้ (ร่างมาตรา ๖)

(๕) กำหนดให้ผู้มีอำนาจในการจัดการนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้จำนองทรัพย์สินของตนเพื่อประกันหนี้ของนิติบุคคลนั้น สามารถผูกพันตนอย่างผู้ค้ำประกัน โดยทำเป็นสัญญาค้ำประกันต่างหากได้ (ร่างมาตรา ๗)

(๖) กำหนดบทเฉพาะกาล รองรับสัญญาที่ทำขึ้นก่อนวันที่ร่างกฎหมายมีผลใช้บังคับ เพื่อมิให้มีผลกระทบต่อสัญญาที่ทำไว้ก่อนดังกล่าว (ร่างมาตรา ๘)

(๗) กำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อให้ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นจากการค้ำประกันตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๕๑ วรรคหนึ่งแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่เจ้าหนี้กระทำการใด ๆ อันเป็นการลดหนี้ให้แก่ลูกหนี้ (ร่างมาตรา ๙)

"การตราพระราชบัญญัติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ"

"พระมหากษัตริย์ทรงตราพระราชบัญญัติโดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติจะเสนอได้ก็แต่โดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติร่วมกันจำนวนไม่น้อยกว่ายี่สิบห้าคน หรือคณะรัฐมนตรี หรือสภาปฏิรูปแห่งชาติตามมาตรา ๓๑ วรรคสอง แต่ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินจะเสนอได้ก็แต่โดยคณะรัฐมนตรี

ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินตามวรรคสอง หมายความว่าร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการตั้งขึ้น ยกเลิก ลด เปลี่ยนแปลง แก้ไข ผ่อน หรือวางระเบียบการบังคับอันเกี่ยวกับภาษีหรืออากร การจัดสรร รับ รักษา หรือจ่ายเงินแผ่นดิน หรือการโอนงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน การกู้เงิน การค้ำประกัน หรือการใช้จ่ายเงินกู้ หรือการดำเนินการที่ผูกพันทรัพย์สินของรัฐ หรือเงินตรา

ในกรณีเป็นที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติที่เสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินหรือไม่ ให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้วินิจฉัย

ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติหรือสภาปฏิรูปชาตินั้น คณะรัฐมนตรีอาจขอรับไปพิจารณาก่อนสภานิติบัญญัติแห่งชาติจะรับหลักการก็ได้

การตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้กระทำโดยวิธีการที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ แต่การเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ให้กระทำโดยคณะรัฐมนตรีหรือผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น"

(บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗, มาตรา ๑๔)

พิมพ์ที่ สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๑, ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑, ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๗๑-๒, ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๗๖